http://www.haaretz.co.il/captain
הארץ מולטימדיה

קפטן אינטרנט

8.9.98 גיליון מס' 79

"מקקים שרואים כיצד אוכלים מקקים אחרים, יכולים להפיק מכך מידע בעל ערך כיצד הם לא ייאכלו, וזה גורם להם להיות מקקים טובים וחזקים יותר". פרופ' דויד פוסט על הקשר בין מקקים, אבולוציה ואינטרנט

עמ' 12

הרחוב המחובר ביותר

עמ' 4

עמ' 8

צורבים בע"מ

על כל משחק חוקי, יש בשוק שמונה משחקים מועתקים. **מה עושים?**

דו"ח אמין

מיקרוסופט לא מוציאה עדכונים ותיקונים לגרסות העבריות

עמ' 7

עכבר הנכר

אהה... "האנושות נראית לי כמו התחלה מבטיחה, אבל היא בהחלט לא המלה האחרונה" **(מקס מור, ראש תנועת Extropy, המאמינה באיחוד בין האדם למחשב).**

אהה 2. "הטכנולוגיות החדשות יכולות להעשיר את חיינו, עד שנהפוך לטרנס-אנושיים, עד שניכנס באופן מודע למצב בו נהיה מוכנים לקראת העתיד ונתעלה מעל למוסכמות האנושיות והמגבלות הכרוכות בכך" **(הנ"ל, על הרעות הגדולה בין אדם למכונה).**

ביקורת בונה. "יקר מדי, נפוח מדי ורובץ בשלוליות של שאננות כוזבת". **(אנדי סטורר וגורדון דרוס, צמד אמני מולטימדיה, על התקליטורים האינטראקטיוויים של פיטר גבריאל ודיוויד בואי).**

לודוויג הגולש. "כל המלחינים הגדולים בהיסטוריה אהבו תמיד לנצל את חידושי הטכנולוגיה של זמנם. לדוגמה, בטהובן אהב מאוד את הפיאנופורטה, שהיה בקרמת הטכנולוגיה בזמנו. הוא כתב לו 32 יצירות, ושינה את ההיסטוריה של המוסיקה ואת סגנון המוסיקה בצורה דרמטית. אם בטהובן היה חי בימינו, אין לי ספק שהיה בעניין של האינטרנט". **(רויקי סאקמוטו, מלחין אינטראקטיווי, על מקומו בשושלת).**

סכנה. "זאת היתה תקופה מסוכנת, כי אנשים חיו במעגל סגור וניזונו רק מעצמם, נברו רק במוח של עצמם, ללא גבולות". **(הנ"ל, על היצירה לפני עידן האינטרנט)**

תצלום: אי.פי

יותר מ-100 אנשים מ-12 מדינות נעצרו בתחילת החודש בחשד שהיו חלק מרשת של פדופילים שהשתמשה ברשת להעברת תמונות ומסרים. זה לא קורה בעולם אחר; במהדורת החדשות היומית של "וואלה!" התפרסם בשבוע שעבר, כי ניתן להגיע לקבוצות דיון של פד[illegible] גם דרך השרתים של נטוויז'ן ואינטרנט זהב.

בפראפרזה על משפטו של דוד בן גוריון, ניתן לומר שצריך להילחם בפדופיליה כאילו אין ויכוח על חופש הביטוי ופיקוח על תכנים ברשת, ולהתווכח על פיקוח וחופש הביטוי ברשת כאילו אין מי שמנצל את הוויכוח הזה לרעה. אין שום דבר משותף לפדופיליה ולחופש הביטוי, אין שום דבר משותף בין פדופיליה לאינטרנט. גם המתנגד החריף ביותר לפיקוח על הרשת יישן טוב יותר בלילה בידיעה שמישהו אחר נשאר ער כדי לרדוף אחרי פדופילים.

לעיתונאי אינטרנט יצא שם של כאלה שאינם מקפידים בעובדות, טוען אדם פננברג מה"פורבס", שחשף כמה פרסומים מוגזמים, אם לא בדויים, בענייני מחשבים ואינטרנט (ראו כתבה בעמ' 6). פננברג לא רחוק מהאמת; בשבוע שעבר נכתב בעמוד האחרון של "ידיעות אחרונות" על באג בתוכנת וורד ש"מעוררת את רציחתו" של ביל גייטס. יום אחר כך התברר כי התוכנה כלל לא קוראת לרציחתו של גייטס, חלילה – היא סתם אינה יכולה לתרגם משפטים שלמים. באותו יום ממש, נכתב באתרי החדשות ברשת, כולל אנטי־אונליין, האתר הנחשב ביותר בענייני אבטחה, כי אתר MTV נפרץ על ידי האקר בשם JF. אחר כך התברר, כי מדובר בתרגיל שיווקי של הרשת. וזה רק מהשבוע האחרון.

טעויות אנוש קורות, גם במה שנהוג לכנות "עידן המחשבים והאינטרנט", ואולם הקפטן שלכם מבקש להדגיש שהכביש בין כתבי המחשבים והאינטרנט למערכות בהם הם עובדים הוא דו־סיטרי. סיפור אינטרנט טוב, על פי אמות המידה של עיתונות סוף השבוע (לא רק הישראלית), חייב להכיל אחד מהמרכיבים הבאים, רצוי את כולם: סקס, פשע, קונספירציה אפלה, מוות, ומנה גדושה במיוחד של איזוטריה. זה מה שהעיתונות, המודפסת כמו המשודרת, רוצה מהרשת, וזה גם מה שהיא מקבלת.

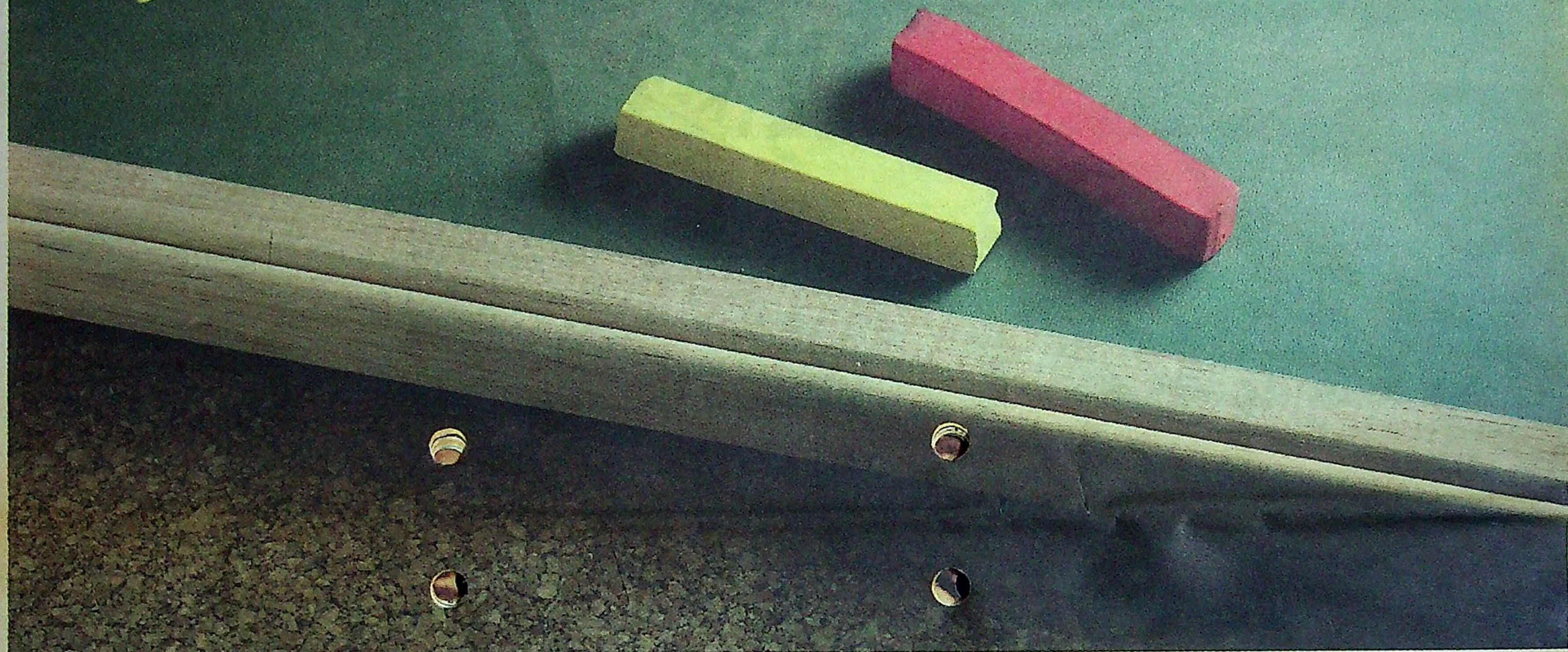
הרשת היא ספקית בלתי נלאית של סיפורים ביזאריים, ולקפטן אין דבר נגד זה. הבעיה מתחילה כש"המערכת" מכניסה את כל סיפורי המחשבים תחת אותה מסגרת: פגשתי את בעלי דרך האינטרנט, רצח דיאנה כקונספירציה, וירוס שמשמיד את המחשב, מחשב שמחובר לגרביים, צעירים שעושים את זה בראשונה בשידור חי, תמונה של כוכב קולנוע עירום, פריצה לאתר של MTV או לפנטגון – הכל אותו דבר, ודבר אינו דורש בדיקה. זה היה באינטרנט, לא? הקטע המבדר באמת מגיע, והוא תמיד מגיע, כשהטעות (או המתיחה) נחשפת. הגמגומים, התירוצים, האשמות (מה אתם רוצים, זה היה באינטרנט, לא?), כל אלה משעשעים מאוד את

הקפטן שלכם

פורום "קפטן אינטרנט"
http://www.iol.co.il/captainforum

עורך: דרור פויר. סגנית עורך: נטע גורביץ. עיצוב: אמיר חסון.
כתובת המערכת: עיתון "הארץ", רחוב זלמן שוקן 21, תל אביב 61001 טלפון: 03־5121755 פקסימיליה: 03־5121753 דואר אלקטרוני: captain@haaretz.co.il
המהדורה האלקטרונית של המוסף "קפטן אינטרנט" עולה מדי שבוע באתר של הקפטן: http://www.haaretz.co.il/captain. האתר מתוחק על ידי IOL – http://www.iol.co.il. הכתובות המומלצות מרוכזות מדי שבוע באתר־העל "נטקינג": http://www.netking.com/captain. המהדורה האלקטרונית של Wired מתעדכנת מדי יום באתר: http://www.hotwired.com

איך השליטה שלך בחשבון?

מהיום, יש לך שליטה מלאה ומיידית בחשבונות הטלפון הבינלאומיים, דרך האינטרנט.

מהפכת התקשורת של קווי זהב מגיעה לחשבונות הטלפון ולמחשב שלך עם שירות "קבל את חשבונך" באינטרנט. מעכשיו תוכל לבדוק את חשבונותיך באינטרנט ולשפר את השליטה בהוצאות התקשורת הבינלאומית שלך, הן כמעסיק והן כלקוח פרטי.
הכניסה באמצעות סיסמה סודית הידועה רק לך.
השירות מציע:

* מידע מעודכן בזמן אמת.
* פירוט שיחות אשר בוצעו בחודש האחרון וטרם התבצע חיוב בגינן.
* פירוט חשבונות קודמים, סכומים ששולמו ועוד.

חשבון לדוגמא מחכה לך באתר. היכנס עכשיו:
www.goldenlines.co.il כי אין כמו התנסות אישית. להתראות במהפכה הבאה.

חדש וייחודי ללקוחות
קווי זהב

לקבלת סיסמא פנו למוקד שירות לקוחות פרטי: 1828, עיסקי: 03-9272244

קווי זהב 012
מובילים את מהפכת התקשורת בישראל

זו לא שכונת פאר, זו לא שכונה של עוני

לפני שנה חיברה חברת מיקרוסופט רחוב שלם לאינטרנט. שנה אחרי, מסתבר שלמרות מחקרים הטוענים שהרשת מגבירה את הבדידות והדיכאון, תושבי רחוב MSN מצאו אהבה חדשה

דפנה לוי-ינוביץ

ממש כמו שאופרות הסבון הבריטיות לא דומות בשום דבר לאלה מארה"ב – אין בהן זוהר, כסף, תככים או חתיכות, ויש בהן יותר קמטים מחולצות להחלפה – כך גם "רחוב האינטרנט" שלהם יכול היה להתרחש רק בבריטניה, בשקט, בצניעות, ומאחורי מסך של וילונות תחרה שאינם חושפים את הנעשה בבית פנימה.

הפרויקט יוצא הדופן של מיקרוסופט, במהלכו חובר רחוב שלם בלונדון לאינטרנט, ולדייריו ניתנה הזדמנות לבחון איך הדבר משפיע על חייהם האישיים ועל מערכות היחסים שלהם עם השכנים – חגג בימים אלה יום הולדת ראשון. ולמרות שהכוונה המקורית היתה לקיים אותו במשך פחות משישה חודשים, ההצלחה הביאה את מיקרוסופט להודיע כי הוא יימשך עד להודעה חדשה, וכי הדיירים המחוברים, מלאי ההתלהבות, לא יתבקשו אפילו, כפי שתוכנן מראש, להחזיר את שפע הציוד שקיבלו מהחברה.

"רחוב MSN" קרוי על שם שירות האינטרנט של חברת מיקרוסופט, שאליו חוברו דייריו. מדובר ברחוב מגורים רגיל וממוצע מבחינת חתך האוכלוסין בו, בלב שכונת איזלינגטון בצפון לונדון. הוא נבחר לצורך הניסוי בזכות העובדה שיש בו אוכלוסייה מעורבת – הן מבחינת ההרכב המשפחתי: רווקים, סטודנטים, קשישים, משפחות, משפחות חד־הוריות ועוד; והן משום שהרמה הכלכלית והתפלגות המקצועות של דייריו, היו מגוונות.

מיקרוסופט חיפשה מקום לבחון בו בתנאים אמיתיים את השפעת האינטרנט על חייו של האיש הקטן. ניסויים דומים שנעשו בעבר על קהילות וירטואליות או על קבוצות אנשים שחוברו להם יחדיו לצורך הניסוי, הניבו אולי תוצאות מעניינות, אבל לא קל היה לתרגמן למונחים קונקרטיים. רחוב האינטרנט איפשר בחינה של קהילה קיימת, עם מנהגים, מערכות יחסים ואינטראקציות מוכרות, שלחייה נכנס גורם חדש: הסייברספייס. בדיעבד מסתבר, כי הסייברספייס החליף את המתנ"ס, העיתון השכונתי, המפגשים אצל הירקן, וההקשה המהוססת בדלת כדי לשאול כוס סוכר.

רק לשמונה מתוך דיירי הרחוב היה בבית מחשב אישי לפני הניסוי. אנשי מיקרוסופט פשטו על הרחוב בבוקר בהיר אחד, מילאו הבטחה נושנה, והרכיבו מחשב בכל בית. הם לימדו את הדיירים איך ועל מה להקליד, ואחרי כמה שעות הדרכה בסיסיות "זרקו אותם למים". לא שמישהו מהם נאלץ להתמודד עם גליו הסוערים של האינטרנט כמו משתמש מן השורה: שמונת החלוצים הממוחשבים קיבלו שדרוג מתאים, כדי להבטיח שבעיות חומרה לא יעכבו את יצירת הקשרים הדיגיטליים בין הדיירים, וכל האחרים זכו לקו תמיכה שפעל 24 שעות ביממה, וכן להתקנת קו טלפון, השתתפות נדיבה בחשבונות טלפון ומבחר תוכנות.

מגזין האינטרנט הבריטי ".NET" ("דוט נט") ראיין לרגל [illegible] השנה לפרויקט כמה מדיירי רחוב MSN והללו הודו כי האינטרנט הפכה מהר מאוד לאמצעי התקשורת המועדף עליהם. לא שקודם להתחברות היו ברחוב יחסי שכנות הדוקים מדי; כמנהגם של אנגלים, רוב הדיירים כלל לא הכירו את השכנים ממול, והסתפקו בניד ראש מנומס בדרך למכולת. ואולם מרגע שכולם חוברו לדואר אלקטרוני, ויכלו להשאיר זה לזה הודעות על לוח מודעות מיוחד באתר שמיקרוסופט פתחה והעמידה לשימושם הבלעדי, חייהם השתנו לבלי הכר.

אחד מהתושבים התמכר לחלוטין להתכתבויות אלקטרוניות עם חבריו מארצות אחרות, שעמם כמעט ניתק את הקשרים קודם לכן. אחר הודה שבמקום להציץ על שכניו מאחורי הווילון הוא בודק כל העת איזה מידע הם משאירים על לוח המודעות: האם הם מחפשים שמרטף? האם יש להם חפצים למכירה? האם הם מתעניינים בקורסים מיוחדים?

אגב, לוח המודעות הזה כבר הניב כמה חברויות ברחוב, אחרי שלכמה דיירים התברר כי שכניהם מתעניינים באותו סוג של מחול, וביחד הם פתחו חוג בפאב השכונתי. חברת מיקרוסופט, על תקן האח הגדול, עקבה בעין בוחנת אחרי ההתרחשויות ברחוב MSN, שדייריו התחייבו למלא יומן ולתעד בכתב את חוויותיהם. כל אחד מהם רשם בקפידה את הזמנים והמטרות שלשמן התחבר לאינטרנט, וכתב הרהורים על מה שהרשת עשתה לו באופן אישי.

האתר הפרטי של הרחוב פותח בכוחות משותפים, ורוב הדיירים תרמו תמונות, מאמרים והמלצות אישיות על מה לעשות בשכונה, היכן כדאי לבלות, באילו חנויות יש מבצעים מיוחדים וכדומה. חדר הצ'ט של הרחוב מאוכלס כמעט תמיד, ו"דוט נט" מדווח כי כמה מסיבות, מפגשים וארוחות חגיגיות של שכנים התרחשו בשנה האחרונה, מה שלא היה עולה על הדעת בשנים קודמות. תושביו הצעירים של הרחוב קיבלו עזרה בשיעורי בית באמצעות חדר הצ'ט, והמשטרה השתמשה בלוח המודעות כדי לבקש את עזרת הציבור בחיפושיה אחר שודד שפעל בשכונה.

מאחר שדיירי רחוב MSN גילו באמצעות האינטרנט את הכוח שמקנה להם שיתוף פעולה, הם אירגנו מסע התנגדות להקמת מסילת רכבת בסמוך לבתיהם – והצליחו לגרום למועצה המקומית להעביר את המסילה למקום אחר. דייר שלא היה בבית כשדוור הביא לו חבילה, גילה על לוח המודעות האלקטרוני הודעה כי החבילה מחכה לו אצל השכנים. לקבלת עצות בענייני גננות, השכרת ומכירת דירות, מכירות פומביות ועוד די היה להתחבר לאינטרנט, כמו גם כדי להביע דעה בוויכוח שעדיין נטוש ברחוב: מה לעשות בעד ונגד אוכלוסיית הסנאים המלקטת שיירי מזון ממטבחם של התושבים.

תשומת לב מיוחדת קיבל הרחוב המרושת בפרלמנט הבריטי. נציג של הדיירים הדיגיטליים הוזמן לשם כדי לספר לוועדה שדנה בהשפעת האינטרנט בבריטניה על החיים ברחוב. מעקב מסוג אחר אחרי המתרחש שם מקיים הפרופ' אנדרו גראהם מאוניברסיטת אוקספורד, סוציולוג העורך מחקר על ההשפעות של טכנולוגיות חדשות על חייהם של אזרחים בבריטניה. הממצא הבולט ביותר, אומרים כל הגורמים שעקבו אחר הניסוי, היה שהאינטרנט לא הקטינה, אלא הגבירה פי כמה, את המגע האנושי ברחוב, והעמיקה את התקשורת בין בני אדם. גם אותם דיירים שחששו מהטכנולוגיה, מיהרו להתמכר לשימוש בה.

סוכנת ספרים המתגוררת ברחוב אמרה ל"דוט נט", כי לשמחתה גילתה שאחד משכניה כותב, והיא עומדת להוציא לאור את ספריו, ואילו רופא שעבר לשכונה, הכיר בתוך ימים בודדים את כל הפציינטים שלו, דרך הרשת. אחד הפנסיונרים ברחוב כל כך התלהב מרעיון התקשורת השוטפת עד שביקש, וגם קיבל, סורק תמונות ממיקרוסופט כדי להוציא לאור עיתון דיגיטלי שבועי של השכונה.

מיקרוסופט, ששירות האינטרנט שלה בבריטניה כולל יותר משני מיליון מנויים, אינה מתכננת פרויקטים דומים במקומות אחרים בעולם, אם כי פניות מצד קהילות בצרפת, ארה"ב ואוסטרליה, כבר הגיעו והן נשקלות.

http://msnstreet.msn.co.uk

פנטסיות מקוונות

לעיתונאי אינטרנט יצא שם של כאלה שאינם מקפידים בעובדות, טוען אדם פננברג מ"פורבס", שנהנה לחשוף את הנפילות

אדם פננברג הוא עיתונאי הטוען שסיפורים על מאפיות טכנולוגיות הם חדשות מצוינות. חדשות כל כך טובות, הוא אומר, שכמה כתבים מוכנים לכתוב סיפורים בלי לבדוק את כל העובדות – או גרוע מכך, בלי לכלול שום עובדות. פעמיים השנה חשף פננברג, במהלך בדיקה של סיפורים מדהימים עיתונאים שסברו שהם פעלו כשורה.

פננברג, העורך האחראי על עסקים אלקטרוניים במגזין "פורבס", אינו מחשיב את עצמו ככלב השמירה של התקשורת. הוא לא יצא למסע כדי להוכיח לעיתונאים אחרים שהם טעו. גילוייו היו במהלך מעקב אחר סיפורים שהוא חשב שהם לגיטימיים. הוא השתמש בגילויים כנקודת יציאה לפרויקטים שלו.

החשיפה הראשונה של פננברג היתה ביוני, כשגילה כי סטיוון גלאס מה"ניו ריפבליק" בדה סיפור על האקר. פננברג חשף חורים בסיפור של בת' פיסקורה מה"ניו יורק פוסט" שהתפרסם ב-17 ביוני, על חברה המנוהלת על ידי המאפיה שגנבה כספים מעסקים שהיא כביכול עזרה להם להתכונן לבאג 2000.

שני הסיפורים גרמו לפננברג, בעל חוש ריח לחדשות, לרהרח. "אני רוצה להשיג את הסקופ הפנימי מכל דבר שנשמע כמו פנטסיה בסייברספייס", אמר. ובהתייחסו לכתבתה של פיסקורה, הוסיף, "קיוויתי שהוא היה אמיתי".

אבל נראה שהוא לא היה כזה. פננברג אמר שהוא לא הצליח לוודא אף לא אחת מטענותיה של פיסקורה על ידי שיחות עם המקורות שהיא נוקבת בשמם בכתבתה, או עם מקורות אחרים שהוא הגיע אליהם בעצמו. העורכת של פיסקורה אמרה שממצאיו של פננברג אינם מוכיחים שפיסקורה טעתה. הממצאים שלו פשוט שונים מאלה של פיסקורה, היא טענה. "אני נותנת גיבוי לסיפור. אדם לא הצליח למצוא מקורות לאשר אותו, זה הכל", אמרה העורכת.

פננברג, שכותב בענייני טכנולוגיה ומסחר אלקטרוני, אינו יודע אם פיסקורה התרשלה בדיווחה העיתונאי, אם פטפטן חלקלק הונה אותה, או אם היא המציאה את כל העניין. ואולם, הוא בטוח שסיפורה אינו מבוסס על עובדות, והוא סבור שזה חדשות, ושמחובתו לדווח על כך.

"זה חדשות כשמישהו מזייף סיפור. אם זה חדשות ואתה יודע על כך, אתה חייב לבדוק את הסיפור הזה ואתה חייב גם להדפיסו", ד
אמר. בדיקת הסיפור שהופיע ב"ניו ריפבלי
גרמה לפיטוריו של גלאס; ממצאיו של פננברג דירבנו את עורכי ה"ניו ריפבליק" לחקור בעצמם והם גילו, כי שגלאס המציא עובדות בכתבות רבות שהוא כתב בעבור העיתון.

כשמדובר באינטרנט, אומר פננברג, "ככ
שהאמת מוזרה יותר, כך הקוראים והכתבים רוצים להאמין בה יותר. אבל זה דורש מעיתונאים להיות יותר זהירים, לוודא שיש להם את כל העובדות, ושהן נכונות.

"כשאתה מדווח על טכנולוגיה וסייברספייס, יש כל כך הרבה פנטסיה", או
פננברג. "ולעתים קרובות פנטסיה מדווחת כעובדות. כתבים צריכים לשנות את הדרך בה הם עושים עסקים ברשת". הוא מציע שד
יגלו יותר אחריות.

"אנחנו מנסים להיות יותר אחראים. הוא
אמר. "אנחנו מוכיחים שלא חשוב אם אתה באון ליין, טלוויזיה, או דפוס; החשוב הוא ע
כמה העיתונאי אחראי ועד כמה הוא מוכן לעשות את העבודה".

WIRED"

שובם של הנורנים

ב"יצורים 2" נוספו 120 הבעות פנים, מזג אוויר ושלל מניירות

האישיות שלהם הולכת ומסתבכת, שרשרת המזון סתעפת, ועכשיו יש להם אפילו מזג אוויר – הנורנים, שוכניה הבדיוניים של אלביה, ארץ היצורים הווירטואליים במעמקי המחשב האישי, חוזרים במשחק ההמשך "יצורים 2". הם מצוידים ביותר מ-120 הבעות פנים וגם מאניירות, שיסייעו למגדלים המסורים לנחש מה הנורנים חושבים ומרגישים. והם, כנראה, באמת חושבים ומרגישים.

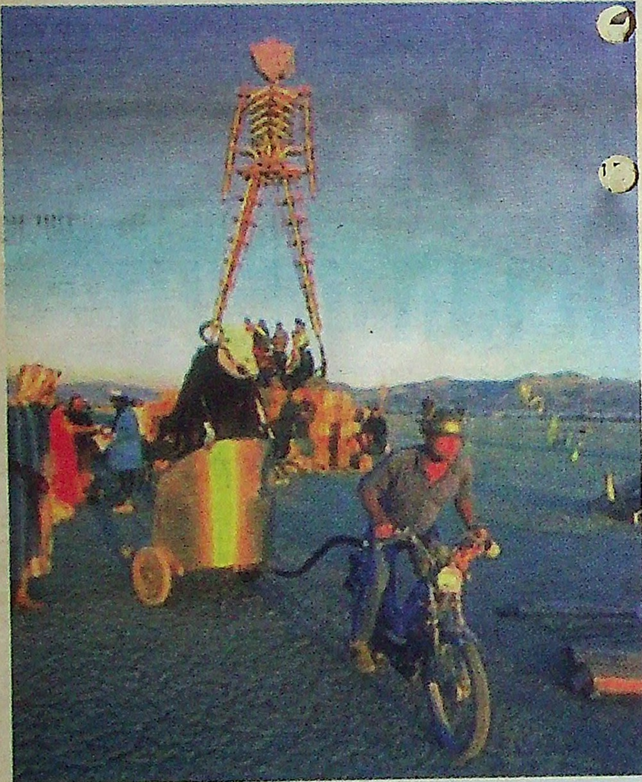
הנורנים (ראו גם "קפטן אינטרנט", גיליון מס' 11) הם יצורים מפותחים להפליא, שזינקו בכמה מאות שלבים בסולם האבולוציוני מעל הטמגוצ'י או חיות המחשב מן השורה. יש להם די.אן.איי דיגיטלי, וממש כמו יצורים חיים, הכלאות שונות מניבות נורנים שונים שאת תכונותיהם לא ניתן לצפות מראש. הם יכולים ללמוד, יש להם מצבי רוח, והם מסוגלים לנהל מערכת יחסים סבוכה עם השחקן האנושי המטפל בהם.

ב"יצורים 2" יש לא רק מאות נורנים חדשים אלא גם "גרנדלים", מהם הנורנים צריכים להתגונן כדי לשרוד.

מיינדסקייפ, החברה שהגתה את הנורנים, עורכת בימים אלה ניסוי בו משתתפים אלפי מגדלים של נורנים מכל העולם, ושנועד לחקור מהם היישומים הנוספים שניתן לפתח על בסיס "סייברלייף", התוכנה המאפשרת לנורנים לצמוח ולהשתנות בחופשיות כזו. על הפרק: בקרת רמזורים, הפעלת מכונות מתוחכמות וסימולטורים בתחומים שונים. גם רשות המחקר הבריטית משתתפת במחקר.

http://www.creatures2.com

דפנה לוויינוביץ

"השמיים הגדולים, היזרים ועידן החלל", היה השבוע הנושא המרכזי בפסטיבל האיש הבוער השנתי שנערך במדבר בלקרוק בנבאדה. הפסטיבל שנחגג בראשונה לפני 8 שנים בבייקר ביץ', ליד סן פרנציסקו, ככינוס זעיר ממדים של מחפשי תרבות חלופית, הפך עם השנים לאירוע המוני, ומשתתפיו כבר אינם מנסים רק להפגין יצירתיות אלא גם לזכות בפרסים המסתכמים במאות אלפי דולרים.

האטרקציה המרכזית היא עדיין שריפתו של פסל דמוי אדם בגובה של בניין רב קומות, אך מסביב לאירוע מתקיימים מאות מפגשים וסדנאות של היפים, יאפים במכוניות 4X4 יקרות, וכן משתתפים אמנים מכל הסוגים.

מה שהולך השנה זה מיצגים: פסל אקטיווי של יישות חללית, השואבת לתוכה את הצופים – לכאורה כדי לינוק מהם מידע ודעת – ויורקת אותם החוצה; עץ ענק המתיז מים ביום ויורק אש בשעות החשיכה, ופרח ענק המוצב מעל כבשן רוחש אש.

http://www.burningman.com

המדריך, יש לי שאלה 30 אלף דולר השקיעה אוניברסיטת קרנגי מלון בבניית "מינרווה", רובוט שנבנה בשיתוף פעולה עם האוניברסיטה של בון, גרמניה, המעניק סיורים מודרכים לתיירים במוזיאון האמריקאי להיסטוריה. מינרווה מצוידת במצלמה, ומעבירה את התמונות דרכן היא חולפת גם לאינטרנט:

http://www.cs.cmu.edu/~minerva

עוד מיאהו! מנוע החיפוש "יאהו!" מעמיד לרשות הגולשים לוח שנה ויומן פגישות מבוססי רשת חדשים, המאפשרים ניהול לוח זמנים, פגישות ואירועים חשובים בשיתוף פעולה עם תוכנות דואר וניהול אירועים הנמצאות על המחשב האישי. בעלי חשבונות דואר ביאהו! יכולים להשתמש באותה סיסמה כדי להיכנס לשירות החדש.

http://calendar.yahoo.com

דו"ח CR&CL, הארגון האמריקאי לזכויות האזרח בסייברספייס, פירסם השבוע דו"ח מקיף העוסק בענייני צנזורה וחופש ביטוי באינטרנט:

http://www.cyber
–rights.org/watchmen-ii.htm

ביוגרפיות "ביובייטס", אגף חדש שנוסף לאתר הביוגרפיות הוותיק, מאפשר צפייה בסרטי תעודה קצרצרים על חייהם של מפורסמים וחשובים, כגון ביל גייטס, הנסיכה דיאנה והאם תרזה. בסיוע ריל וידיאו.

http://www.biography.com

מה שבטוח חברת הביטוח אישי ישיר יוצאת בתוכנית חדשה, הכוללת כיסוי מלא לחומרת המחשב ולמערכת ההפעלה. מחיר התוכנית (כולל מנוי שנתי לאינטרנט ועוד צ'ופרים) 210 שקלים.

http://www.ishiyashir.co.il

שירות חדש של "קווי זהב" מאפשר לבדוק את חשבונות הטלפון הבינלאומיים דרך הרשת.

http://www.goldenlines.co.il

אילו ציפורים כנראה שמזג האוויר אשם בשינויים הגדולים שחלו במסלול הנדידה הקבוע של החסידות. מרכז הצפרות מעביר את כל הנתונים אודות הציפורים החולפות בשמי ארצנו באתר:

http://www.birds.org.il

נא לא להתקין את העדכון!

הגולשים התאילנדים, הפינים והטורקים קיבלו עדכונים לחלונות 95, למה הגולש הישראלי לא? ומה קורה למי שלא היתה לו סבלנות לחכות?

תצלום: אלון רון

"פשטות היא מטרה נוספת שהצבנו לעצמנו". ביל גייטס נואם, מעל מסך ענק, בכנס של מיקרוסופט ישראל, השבוע

לנו יש גרסה עברית למערכת חלונות. לתושבי איסלנד אין גרסה איסלנדית, והאיסלנדים בישי המזל אינם יכולים לכתוב איסלנדית במערכת החלונות שלהם. זה קרה, כי למיקרוסופט סדרי עדיפויות לגיטימיים משלה, והשוק האיסלנדי לא הצדיק פיתוח גרסה ספציפית. מיקרוסופט גם לא נענתה לבקשות ממשלת איסלנד לסיוע בפיתוח גרסה כזו על פי הזמנה. למה אני מתעניין פתאום באיסלנדים? כי יחסית אליהם, שפר עלינו גורלנו. כדאי לזכור את זה גם אחרי הטענות החמורות שיישמעו בהמשך.

עידו אמין

אצל הקהל הרחב עוררה חלונות 95 (הגרסה העברית) שמחה מוצדקת, אבל בין מקצועני המחשבים יש רבים שמעקמים אף רק כשמזכירים אותה. המבקרים טוענים כי הגרסה העברית אינה תואמת במאת האחוזים לגרסה האמריקאית. לפי הטענות, היא מכילה באגים המפריעים לפעולה תקינה, בייחוד לפיתוח תוכנה. רבים מהמקצוענים מעדיפים להתקין גרסה פחות ידועה, הנקראת "Enabled hebrew". גרסה זו יצאה אחרי הגרסה העברית ונחשבת ליציבה יותר, אך תמיכתה בעברית מוגבלת.

אין מדובר בגחמה של אנשים שביקורתם הוקצנה כתוצאה משנים של עבודה אינטנסיווית מול הצגים. עם האוסרים על עובדיהם להתקין גרסה עברית של חלונות 95 נמנים גם חברות תוכנה גדולות, המשתמשות רק בגרסה האמריקאית.

האם לא הגיע הזמן לנטוש ויכוחים של יודעי ח"ן על היתרונות והחסרונות בגרסה העברית לחלונות 95 – והלא השנה היא כבר 98? להפך. ככל שהזמן עובר, הפער בין הגרסה העברית לחברותיה הלועזיות הולך וגדל. לחלונות 95 ולתוכנות אופיס 97 יוצאים שיפורים, עדכונים והרחבות, ולגרסה העברית – לא.

עדכון ישבש את מערכת ההפעלה

כדי לראות עד כמה התמיכה בגרסה העברית של חלונות לוקה בחסר לעומת הגרסות הבינלאומיות האחרות, יעיד העמוד הבא המכיל גרסת עדכון לחלונות 95, שיצאה כבר מזמן.

http://www.microsoft.com/Windows/Downloads/Contents/Common/International.asp?custarea=bus&site=family&openmenu=&highlighteditem

בעמוד מוצעים להורדה מיידית עדכונים למשתמשי חלונות 95 ביותר מעשרים גרסות בינלאומיות, בהן תאילנדית, סלובקית, פינית וטורקית. מי לא יצא? עדכון למערכת העברית. הגולש הישראלי עומד לפני עמוד כזה ותוהה: מה עליו לעשות? להוריד גרסה כלשהי של העדכון, או לא?

פניתי למיקרוסופט ישראל, ותשובתם היתה: ראשית, יפנה נא הגולש המהסס למחלקת התמיכה, ושם יקבל שירות. השירות לא ניתן אלא לבעלי רישיון למערכת ההפעלה, ולאחר 90 יום, בתשלום בלבד.

אבל ייתכן כי לאחר שיפנה הגולש בעל הרישיון וכרטיס האשראי למיקרוסופט, מה שישמע שם הוא שאין כל עדכון למערכת בגרסתה הישראלית. זו, בעצם, הסיבה לכך שרבים מנסים את הגרסה "האנגלית".

למעשה, באתר של מיקרוסופט ישראל, המקום היחיד בו מוזכר שדרוג כלשהו לחלונות 95, יש אזהרה בעמוד התמיכה הראשי, ובאותיות ארומות: "לא להתקין! את העדכון לחיוג לרשת של חלונות 95, עדכון זה לא מותאם לגרסה העברית וישבש את מערכת ההפעלה".

נא לגבות את הדיסק לפני ההתקנה

מה קורה למי שלא שועה להודעות כאלה? על כך סיפר לי דרור קרמר, שבמסגרת תפקידו הוא אחראי על מערכת NT Windows. בדף הודעות בעניין ביטחון של מיקרוסופט, (www.microsoft.com/security), מצא קרמר ידיעה על פירצה ביטחונית המאפשרת לכל משתמש בתחנת עבודה במערכת לקבל זכויות של מנהל מערכת. זו בעיה ביטחונית רצינית, אבל אנא, בלי פניקה – מיקרוסופט הציעה גם תיקון לבעיה, טלאי קטן שיש להתקין על חלונות NT. כתובת התיקון:

http://www.microsoft.com/security/bulletins/ms98-009.htm

"התקנתי בשמחה את התיקון", מספר דרור, "ונפתח חלון קטן המבקש לאתחל את המערכת כדי להשלים את התקנת התיקון. אז סגר התיקון את כל היישומים באלימות – וכשאני אומר אלימות אני מתכוון לכך שהמערכת נאלצה לתקן את הדיסק לאחר ההתקנה! – ואז נתקע המחשב". מאחר שהכונן הקשיח הראשי של המערכת היה קריא רק תחת NT והמערכת סירבה לאתחל את עצמה, לא נותר לדרור אלא לפרק את הכונן הקשיח שלו ולחבר אותו למערכת NT אחרת כדי לגבותו.

"כנראה שהתיקון לא התאים למערכת העברית", אומר דרור, ומספר על מקרה דומה שקרה לו לפני חודשיים עם עדכון שנועד לצרף את סמל המטבע האירופי החדש. העדכון ההוא שיבש לחלוטין את מערכת חלונות NT, באופן שכמעט הצריך את התקנתה מחדש.

רזי שריר, העובד במיקרוסופט במחלקה האחראית על התמיכה בגרסות "המזרח התיכון" של תוכנות שונות של החברה, מסביר: "במסגרת הגרסות הבינלאומיות של מיקרוסופט יש גרסות לטיניות, גרסות לשפות מזרח הרחוק וגרסות לשפות דו-כיווניות, כגון עברית, ערבית ופרסית. הסבת העברית דורשת השקעה בקוד אפילו יותר מהגרסות למזרח הרחוק, וזאת בגלל הכיווניות. מדובר בטיפול שורש המצריך מאמץ וזמן".

ואכן, כזכור, הגרסה הישראלית של חלונות 95 שוחררה לשוק הישראלי שנה אחרי שחלונות שוחררה לשוק האמריקאי. שריר: "בזמן שעבדנו על הגרסה העברית, האמריקאים כבר קיבלו חבילות "סרוויס" (תיקונים ושיפורים) מס' 1 ו-2. הסיוט של כל מתכנת זה לעשות איחוד של שינויים. מדובר בהשוואה של 50 אלף שורות קוד, וצריך למצוא כל הבדל. זה תהליך מורכב, וכך יישאר המצב עד שתגיע מערכת חלונות NT 5 ואופיס 9, שהן בינלאומיות, "ישר מהקופסה". עד אז, אנחנו לא יכולים לקחת גרסה כלשהי ולשנות בה רק ספריה או דף קוד. זה לא ייחודי למיקרוסופט, כל חברה בעולם נתקלת בזה".

אבל, מוסיף שריר, "אחד היתרונות של האינטרנט זה הדמוקרטיה, ואין לנו שליטה מי הולך לאתר של מיקרוסופט ומוריד משם קבצים". אבל לדברי שריר, מוטב למשתמשי חלונות עברית לא להתפתות לשפע המוצע באתר של מיקרוסופט, ולהתמקד רק במחיצה אחת באתר, הנקראת "http://www.microsoft.com/israel"

"כל מה שיש שם ניתן להוריד, נקודה", אומר שריר. הורדות של קבצים אחרים, אכן יכולות להסתיים במפח נפש. ומה באשר למערכת NT, בה קיימות פירצות שלא נסגרו, ודווקא במולדתו של האנלייזר? גם עניין זה, מבטיח שריר, לא מוזנח.

נטוויז'ן – מעקב

מחלף האינטרנט: נטוויז'ן מכפילה את המסלולים

הפקק בין מחלף האינטרנט הישראלי לבין נטוויז'ן, שעסקנו בו כאן לפני שבועיים, עומד לפני שיפור מיידי שישפיע על כל גולש בישראל, לא רק על מנויי נטוויז'ן. השיפור יורגש בקרוב, אבל לא בעקבות קווי ה-ATM רבי העוצמה שנטוויז'ן הזמינה מבזק, ושלדבריה עוכבו על ידי בזק עקב עבודות תשתית. השיפור יושג בטווח המיידי על ידי קו נוסף ו"רגיל" של שני מגהבייט. קו כזה, כך שפורסם כאן, יעלה לנטוויז'ן כ-45 אלף דולר לשנה.

האנק נוסבאכר, מוותיקי המקצוענים של האינטרנט בישראל וחבר הנהלת איגוד האינטרנט הישראלי, מתקן אותנו: מדובר על פי הערכתו ב-41,100 דולר, מהם 4,600 דולר תשלום חד־פעמי לבזק. הוא מוסיף: "בהכפלת הקו של נטוויז'ן לא כרוכה כל בעיה מינהלית או טכנית".

ואכן, בנטוויז'ן החליטו בימים אלה לא להמתין להשלמת התשתיות לקווי ה-ATM, ולהכפיל מיד את הקו בין החברה לבין מחלף האינטרנט הישראלי. החיבור הזה יעמוד על 4 מ"ב, ויהיה החיבור הגדול בישראל למחלף. בנטוויז'ן אומרים, כי הדבר משתלב במדיניות של גידול מסיווי בתשתיות התקשורת, שנועד לענות על הגידול המתמיד במספר המנויים, וכן לשמור על היותה מובילה ברוחב הפס הבינלאומי.

מארק גזית, סמנכ"ל מחקר ופיתוח בנטוויז'ן, אמר כי "כספקית המובילה בישראל, נטוויז'ן אינה חוסכת משאבים, כספיים וטכנולוגיים, כדי לשפר את תשתיות האינטרנט בישראל לרווחתם של כלל המשתמשים, כולל אלה המחוברים לספקים אחרים".

עם פרחי הבר זה הצליח

שוק זיוף התוכנות ומשחקי המחשב בישראל נמצא בצמיחה מתמדת. אך כ־80% מהעבריינים הם ילדים עם צורב דיסקים – הפתרונות הם שילוב של הגנה על דיסקים מחו"ל ומישראל, פעולה אגרסיווית נגד המעתיקים למטרות מסחריות ופעילות הסברתית בין הילדים

צורי דאר

"מכשפים, דרקונים, גיבורים, סכנה. המשחקים הגדולים: דיסקוורלד, דיסקוורלד 2, וודראף. המשחקים המקוריים ארוזים עם הוראות. המחיר הוא 50 שקל". "משחקים, VIVOS, 3MP, תוכנות, בקש את הרשימה. המחיר הוא 80 שקל".

ההצעות המפתות הנ"ל הן מדגם מאוד לא מייצג של מה שהעכבר הביא משתי דקות גלישה בלוח המודעות של נטוויז'ן. תוכנות, משחקים ולומדות, שנמכרים אצל מפיצים מורשים במאות ואלפי שקלים, מוצעים במחירים מגוחכים באינטרנט ובעיתונים.

תופעת זיוף תוכנות המחשב, וזה כלל לא סוד, הולכת ותופסת ממדים מביכים בשוק המולטימדיה הישראלי. לפני כארבעה חודשים פירסם משרד התעשייה והמסחר האמריקאי רשימה של מדינות בהן מופרות זכויות יוצרים ברמות שונות. ישראל הופיעה ברשימה זו בקטגוריה C המפוקפקת, בצד מעצמות זיוף עולמיות, כגון סין וקוריאה. כניסה לקטגוריה C משמעה המלצה להפסיק לסחור עם המדינה, אם זו לא תנקוט את הצעדים הנאותים לצמצום תופעת הפיראטיות בתחומה.

"זו רעה חולה ואנחנו נלחמים בה ביד קשה", אומר סער פלינר, עו"ד של חברת הד ארצי ואלקטרוניק ארטס בישראל: "שוק הזיופים הולך ונשלט על ידי קבוצות שעוסקות בפלילים. מדובר על קבוצות שבעבר היו מוכרות למשטרה כקבוצות שעסקו בסמים, והיום מעבירות את כל פעילותן לשוק זה. לדעתי, הסיבה ברורה: אין סיכון, ההוצאות שוליות, המחירים גבוהים יחסית לעלות והרווחים אדירים. אין סיכון למאסר, מקסימום קנס כספי. חינוך לא עוזר, ויש לנו בעיה קשה בתחום. כל הגורמים שמתעסקים בתחום מעוניינים ליצור דרך לשיתוף פעולה כדי להילחם בתופעה בצורה מאורגנת".

שיתוף הפעולה שעו"ד פלינר מדבר עליו קרם באחרונה עור וגידים בדמות "האגודה הישראלית להגנת יצירות מולטימדיה ולומדות". גוף זה מאגד בתוכו שמות בולטים בתחום המולטימדיה, כגון אלקטרוניק ארטס, הד ארצי, קומפדיה ובאג מולטיסיסטם. האגודה שמה לעצמה למטרה להילחם בתופעת זיופי התוכנה ומשחקי המחשב, ועובדת בשיתוף פעולה הדוק גם עם חברת מיקרוסופט, המתחזקת מרכז מידע גדול בעניין זיופי תוכנות והפרת זכויות יוצרים.

אופיר בנוביץ, אחראי תפעול ב"הד ארצי" אומר: "הבעיה הזו היתה מאוד נפוצה עוד לפני 5 שנים עם הדיסקטים, ובשנה וחצי האחרונות זה חוזר עם ה־CD. המחיר של צורבי הדיסקים ירד מאוד. ניתן לקנות היום צורב בכ-1,000 שקל, כך שאם צרבת 5-6 משחקים כיסית את ההשקעה. גם ה־CDR (הדיסק) עצמו מאוד זמין, אפשר לקנות היום CDR ב-9-10 שקלים".

15 מיליון דולר בשנה

באופן כללי ניתן לחלק את תופעת הפיראטיות לשני סוגי זיוף: זיופי בית (גולד קופיס), כלומר צריבות של תקליטורים הנעשות לשימוש עצמי או למעגל חברתי מצומצם; ושכפול מאסיווי במפעל או בעסק קטן למטרות מסחריות (סילבר קופיס). 80%-90% מהתקליטורים המזויפים הם מזויפים ביתיים, וזו שיטת זיוף הנפוצה בעיקר אצל בני נוער. לדעת בנוביץ, "ממשחקים כגון פיפ"א 98 נמכרו בכ-30 אלף יחידות, אבל בפועל מסתובבים בשוק כ-150 אלף יחידות".

עו"ד עמי פליישר, מנהל תחום זכויות יוצרים ופיראטיות במיקרוסופט ישראל, טוען כי מספר ההעתקות אף גבוה יותר: "יוצא משחק חדש. חודש חודשיים נמכר יופי. אחרי חודשיים נרגע, ואז מתקיימת התופעה המוכרת: נכנס ילד לחנות של באג, קונה משחק אחד ו-200 CDR ריקים, צורב בבית, ומוכר ב-50-100 שקל. אנחנו מעריכים שעל כל משחק שנמכר, יש 8-9 משחקים לא חוקיים, ואף יותר".

במה זה עולה?

בנוביץ: "להערכתי, יש נזק מיידי של 10-15 מיליון דולר לשנה רק לחברות המולטימדיה. הנזק הנוסף הוא שאנחנו מפסידים כוח מול החברות בחו"ל. אם אני מזמין מעט יחידות ממוצר בגלל הזיופים, אני לא יכול לדרוש מהחברות לתת לי מחיר טוב, וזה פוגע בסופו של דבר בצרכן".

פליישר: "המלחמה בזיופים היא אינטרס משותף של כמה גופים. גם של חברות מתחרות, כי ברגע שיש עותקים פיראטיים, התחרות מאבדת מערכה, כי ככל שתוריד מחירים במסגרת התחרות, לא תגיע למחיר של החיקויים".

האם זו מלחמה עם סיכויי ניצחון ריאליים?

בנוביץ: "הפעילות שלנו משולבת; היא כוללת הגנה על דיסקים מחו"ל ומישראל, פעולה אגרסיווית נגד אנשים שמעתיקים למטרות מסחריות, וכן פעילות הסברתית בין ילדים. איני צופה שבתוך חודש לא יהיו זיופים, אבל אני מעריך שגם אם כל הדברים האלה ביחד לא יעלימו את התופעה, בהחלט יצמצמו אותה".

פליישר אומר, כי הבעיה היא בחוסר מודעות לחומרת העבירה: "תפתח לחות מודעות ב'מעריב לנוער' או בנטוויז'ן ותראה כמה זה נפוץ. הילדים לא רואים את זה כמשהו פלילי, וגם ההורים לא מבינים מה הילד עושה. הם לא יודעים שזו עבירה פלילית, שהעונש עליה הוא עד שלוש שנות מאסר ומיליון שקל קנס. גם המורים בבית הספר לא תופסים את זה. אנשים בני 40 פלוס לא ממש עובדים עם מחשבים, ומי שעובד לא ממש קולט שזה פלילי. לפרוץ ולהעתיק תוכנה זה כמו להיכנס לחנות, לקחת מוצר, להכניס מתחת למעיל ולצאת החוצה".

אולי שוק הצורבים אשם?

פליישר: "עיקר המסר שלנו הוא להורים. כשהם קונים לילד מחשב עם צורב זה כמו לקנות לילד כלי פריצה. מותר שיהיו לילד מברגים ומפתחות שוודיים, אך בתנאי שיעשה איתם רק דברים חיוביים – יבנה, יתקן, ישפץ, אבל שלא יפרוץ בתים. אותו דבר כאן. צורב זה כלי לגיטימי וחוקי, אבל צריך להסביר לילד מה מותר ומה אסור. צריך להבין שזה דבר שיכול לעלות בכתם לכל החיים".

אין תשובה

החוקים המגינים על זכויות יוצרים וקניין רוחני בישראל הם חוק עותומני משנת 1911 ופקודה מנדטורית מ-1924. חוקים אלה הנוגעים לזכויות יוצרים בספרים, הוחלו ב-88' גם על תוכנות מחשב. בימים אלו שוקדים בכנסת על ניסוח חוק חדש בעניין, שייתן מענה לכל היבטי המולטימדיה.

"מולטימדיה למעשה היא תרכובת של כמה תחומים של זכויות יוצרים ביחד. מולטימדיה משלבת זכויות במוסיקה, בסרטים, בציורים, וכן זכויות של מחברים ומפתחים. זה מורכב מאוד, והעניין אינו פשוט כלל. החוק כיום

אינו נותן מענה לכל הבעיות האלו שנוצרו כתוצאה מהתפתחות טכנולוגית מהירה", אומר פלינר.

החוק קובע שתי סנקציות לזייפני משחקים: פלילית, עד שלוש שנות מאסר ומיליון שקל קנס; ואזרחית, החברות הנפגעות יכולות לתבוע את הזייפן בהליך אזרחי ולחייב אותו לשלם על פי חוק פיצוי של 10,000-20,000 שקל על כל תוכנה או משחק שזויפו. בחוק החדש התעריף אמור לעלות. חישוב מהיר יראה כי זייפן שהפיץ, לדוגמה, תקליטורים עם 10 משחקים ו-10 תוכנות, עלול

המשטרה לא מסוגלת לתת מענה לעניין הקניין הרוחני. הרשות השופטת מתייחסת בסלחנות

להיפרד בתום ההליך האזרחי מסכום של כ-400 אלף שקל. אם נוסיף לזה את עלות הקנס בהליך הפלילי נגיע למסקנה שמדובר בעסק יקר.

מה עם המשטרה?

פליישר: "המשטרה לא עושה מיוזמתה דבר, בהגדרה. הם אומרים: 'אם באים אלינו אנחנו מטפלים'. ברמה שהם מטפלים בתיקים האלה אנחנו מעדיפים לעשות את זה לבד. כשיש לי מידע על מישהו שמזייף דיסקים, אני מוצא ראיות ובתוך שבועיים אני בבית משפט. אם אגיש תלונה במשטרה, ייקח להם חצי שנה לעשות משהו, ובאותו זמן העבריין ממשיך למכור. הגשנו תיק אחד למשטרה ב-95', לקח להם 17 חודשים להגיש אותו ובאותו הזמן העבריין המשיך למכור".

פלינר: "המשטרה לא מסוגלת היום לתת מענה לעניין הקניין הרוחני. למרות לחץ שמופעל מארה"ב על החברות, השוק, הכנסת והמשטרה כדי שישנו את חוק זכויות יוצרים למען אכיפה טובה יותר – עד היום, למרות שיש אפשרות תיאורטית להכניס את העבריין למאסר בגין הפרת זכויות של קניין רוחני, זה לא נעשה בישראל. הרשות השופטת מתייחסת בסלחנות לעניין, וחוץ מקנסות כספיים אין ענישה של מאסר בפועל. יש מודעות קטנה מאוד של המשטרה לגבי הצורך לאכוף את החוק הנוגע לקניין רוחני. נכון להיום, מי שמשתמש בצורה מאסיווית בשירותים של המשטרה זה הפדרציה לתקליטים. הם מצליחים לעשות את זה, מכיוון שיש להם את היכולת, הכוח והקשרים לעבוד עם המשטרה. כל הגורמים האחרים נמצאים בבעיה ביכולתם להפעיל את המערכת".

מכיוון שלבני נוער אין בדרך כלל כסף לעמוד בתביעה אזרחית, ההליך הוא בדרך כלל פלילי, ולכן מעדיפים להימנע ממנו ולפעול בדרך של הסברה. בנוביץ עצמו מודה: "אין לי את המצפון 'להוריד תביעה' של 100 אלף שקל על ילד בן 15".

ובכל זאת?

פלינר: "אנחנו שולחים מכתב להורים ודורשים מהם להתייצב במשרד. אני נותן הרצאה. הילד חותם על התחייבות שלא יעשה את זה שוב, ומשלמים קנס כספי של כמה מאות או אלפי שקלים, תלוי באופי ובגודל הפעילות. אחרי החתימה, אני דואג לקבל גם את הפרטים של בית הספר. כמובן לא מציין את שם הילד, אבל מתריע שיש בבית הספר בעיה של צריבה בלתי חוקית, ואני מבקש לבוא לבית הספר ולתת הרצאה".

בתחום הפרת זכויות יוצרים על תוכנות, פעיל גם גוף בשם "BSA" (Software Alliance Business), בו מאוגדות חברות, כגון מיקרוסופט, אדובי, אוטודסק ונובל. גוף זה מקיים פעילות הסברה ענפה, הכוללת הפקת דפי מידע, תערוכות ומדבקות המסבירות את חשיבות השימוש במוצרים מקוריים. BSA מפעילה גם קו חם, המכונה "מלשינון", בתחום התוכנות הבלתי חוקיות.

באגודה הישראלית להגנת יצירות מולטימדיה ולומדות וב-BSA מקווים שההסברה תפתור את בעיית המודעות. עו"ד פליישר: "גניבת תוכנה זו גניבה של רעיון. זה לא מוחשי כמו גניבה פיסית. החברה לא מוכרת את התקליטון אלא מוכרת את הקונצפט. נורא קשה להסביר לאנשים שלהעתיק זו עבירה. ברישיון כתוב שהחברה לא מוכרת לך את התוכנה אלא נותנת לך את זכות השימוש בתנאים מסוימים, אבל התוכנה תמיד תישאר של החברה. צריך לטפח את המודעות לעניין בקרב בני הנוער, בקרב שופטים ובקרב הח"כים המחוקקים את החוק. זה כמו קמפיין נגד קטיפת פרחים מוגנים. חינוך ארוך טווח שלא רואים בו תוצאות מיידיות".

אוכפים לבד

לנוכח אוזלת ידן של הרשויות, מפעילה האגודה הישראלית להגנה על יצירות מולטימדיה ולומדות, חברות ומשרדי חקירה פרטיים למשימות ה"שיטור". כשנודע לעו"ד פלינר מסוכני המכירות בשטח על פעילות פיראטית חשודה, הוא שולח חוקרים פרטיים כדי לאסוף עליה ראיות.

פעמיים-שלוש בחודש מתבצעת פשיטות על חנויות שנאספו נגדן ראיות, וסחורה רבה מוחרמת. הפשיטות מתועדות בווידאו וסטילס כראיה לבית המשפט. להלן שני מקרים מייצגים הממחישים את התופעה:

● אל עו"ד פלינר הגיע מידע על חנות בגבעתיים שמוכרת חומר מזויף. פלינר שלח חוקרים מחברת מודיעין אזרחי לחנות. החוקרים רכשו תקליטורים וצילמו את ההתרחשות, וכן את הסחורה במצלמה נסתרת. בהמשך התברר, כי בביתו של אחד הבעלים נמצא הצורב שבאמצעותו הם צורבים את המשחקים. בית המשפט נתן אישור לחיפוש בחנות, ובמהלכו נתגלו מאות דיסקים מזויפים של משחקים של חברות רבות, וכן מצבור גדול של דיסקים שלא נצרבו בישראל. אחרי החיפוש בחנות, נעשתה פשיטה גם על ביתו של הבע[...] במהלכה התגלה הצורב בבית בזמן עב[...]. בימים אלו מתנהל מו"מ עם בעל החנות על פשרה, במסגרתה ישלם לחברות כמה עשרות אלפי שקלים כפיצוי.

זהו?

פלינר: "אנחנו בודקים א[...]לתו הכלכלית של הנתבע. אם הוא מיוזמתו בא ומציע פשרה אז הולכים לקראתו. ההליכים הללו הם די יקרים, כי צריך בין השאר להביא מומחים מארה"ב. אפשר ללכת בדרך הקשה ולדרוש ממנו סכום עצום שלא יוכל לעמוד בו, ואז או שישלם מרוב פחד, אך ייצא מהמשחק; או שיסגור את החנות וייעלם, ואז לא הרווחנו דבר. צריך להבין שהמטרה כאן כפולה: מחד גיסא, להרתיע את המזייף ולא לגרום לו לצאת ממעגל העסקים על ידי פשיטת רגל ומאידך גיסא, לאפשר לו להמשיך לעבוד ולקנות סחורה מהחברות".

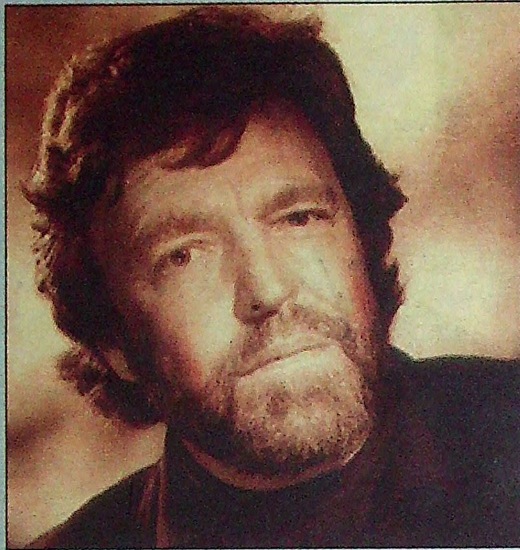
● הגיעו תלונות על אדם מסוים שבביתו בראשון לציון יש מעבדה לזיוף תקליטורים. מודיעין אזרחי עקב אחריו, והסתבר שהוא עבד בשיטה מיוחדת: הוא היה מפיץ תקליטורים של אוספי משחקים, שבכל אחד מהם היו 8-16 משחקים שונים. את התקליטורים הוא היה מוכר לחנות בהרצליה ושם הופץ כל אוסף לצרכן ב-150-80 שקל. החוקרים הגיעו לחנות וביצעו רכישה. לאחר כמה ימים חזר אחד החוקרים לחנות וביקש לרכוש 50 תקליטורים. תוך כדי התדיינות עם המוכר על המחיר, הגיע הבחור מראשון וזיהה את החוקר כמישהו שעשה עמו עסקים בעבר.

החוקר המשיך לשחק את המשחק, והזייפן הוציא אותו מהחנות והראה כמויות אדירות של דיסקים מזויפים מוחבאים במכונית. הזייפן הציע לחוקר את התקליטורים ב-35 שקל ליחידה, והצהיר שהוא יכול לספק לו כמויות גדולות. המזייף אף התרברב לעיני המצלמה הנסתרת שתיעדה את כל ההתרחשות, כי הוא עושה הרבה כסף מהעסק. נגד החנות ונגד המזייף מתנהלות תביעות אזרחיות ופליליות.

עו"ד פלינר: "המטרה להפוך את התיקים האלה לתקדימיים, כי זה תיק שבגללו אדם צריך להיכנס לכלא, למען 'יראו וייראו'".

המשטרה מוסרת בתגובה, כי היא בוחנת הקמת יחידה לאכיפתה של תופעת הקניין הרוחני (זיופי מותגים, עבירות על חוק זכויות יוצרים וכדומה).

ותודה למתים אסירי התודה

האנשים שעשו את האינטרנט. והשבוע, ג'ון פרי בארלו, האיש שכתב את הצהרת העצמאות של הסייברספייס

ג'ון פרי בארלו כותב ומרצה בעניינים ותחומים הנוגעים לחברה הווירטואלית בעיקר יחסי אדם-אדם, אדם-מכונה ואדם-ידע. נכון ל-98' בארלו הוא יועץ לחברות וארגונים שונים בענייני חברה/רשת, כותב קבוע במגאזין "WIRED" ובאופן מזדמן בעיתונים אחרים, בהם "Mondo 2000" ו-"Microtimes". במאי השנה קיבל את התואר של חוקר מן המניין במוסד ברקמן לחקר האינטרנט והחברה, שכפוף לבית הספר למשפט באוניברסיטת הרווארד.

ברלו נולד ב-1947 בוויאומינג. ב-69' סיים את לימודי התואר הראשון בדת השוואתית באוניברסיטת קונטיקט. במשך כ-25 שנה שימש כתמלילן של להקת הגרייטפול דד (מ-71' עד ל-95' בה התפרקו). הגרייטפול דד ידועה בחבורת מעריציה. זו נוסעת אחריה ברחבי ארה"ב לקונצרטים בחיק הטבע.

ההשוואה בין קהילה כזו לבין קהילות וירטואליות שזיהה ברלו כבר בימי ה-well הראשונים, ממש מתבקשת. גם הוא, כמו טימותי לירי, היו מודעים ל"חשיבה רשתית" כבר בשנות השישים המאוחרות. ברשת קל יותר לקהילות בעלות עניין משותף להיווצר וליצור חיי קהילה, ואין צורך במסעות של אלפי קילומטר.

באותן שנים ניהל בארלו חוות בקר בוויומינג, עד שמכר אותה ב-88'. בתחילת שנות התשעים הוא התחבר חזק לאינטרנט. הוא זה שנטל את המונח "סייברספייס" מספרו הבדיוני של ויליאם גיבסון, והכריז קבל עם ועדה, שהרשת היא "מקום", ומה שקורה במציאות של הרשת זה בעצם סייברספייס, וכך אומץ המושג ונהיה לשם-מקום.

ב-90' ייסד בארלו יחד עם מיטץ' קאפור את ה-EFF (Electronic Frontier Foundation), ארגון שעוסק בענייני אתיקה, זכויות דיבור, זכויות יוצרים, והזכות לפרטיות ברשת. במסגרת פעילותו שם הוא ניסח ופירסם כמה מניפסטים שהיכו גלים באינטרנט, שהביאו אלפי אתרים להפנות אליו. מדובר על הכרזת העצמאות של הסייברספייס וכלכלת הרעיונות.

ב-92' נפרד בארלו מאשתו, לה היה נשוי במשך 17 שנה, והוא מגדל את שלוש בנותיו בוויומינג. באפריל 94' מתה חברתו לחיים, סינתיה הורנר, מדום לב בעת טיסה. היא היתה אז בת 30. הוא עדיין אבל עליה, כפי שהוא כותב בדף הבית שלו, וכן על החלומות שהיו להם לעתיד משותף. עם זאת, מצאתי לא מזמן כתבת וידוי שלו מ-97', במגאזין אלקטרוני "www.nerve.com", וכותרתה "אני איש של נשים ואיני מתבייש בכך", שהיא בעצם מניפסט בעד פוליגמיה. דעתני כמעט כמו המניפסט לזכויות בסייברספייס, חושפני ביותר לגבי עצמו ואהובותיו באותו הזמן. הוא מעיד על עצמו ללא בושה שהוא היפי-ראש-אסיד, מיסטיקן ובודהיסט חובב, בנוסף להיותו לוחם זכויות בסייברספייס.

בארלו נבחר על ידי המגאזין "Utne Reader" לאחד ממאה האנשים המשפיעים ביותר בעידן החדש. לדבריו, הדבר שחשוב לו יותר הוא להשפיע על חייו שלו, והתובנה האחרונה שהוא מדבר עליה בתקופה זו היא: "יש הבדל בין מידע לניסיון, ואני מעדיף את השני".

עמוד הבית של בארלו

http://www.eff.org/~barlow

הכרזת העצמאות של הסייברספייס:

http://www.eff.org/~barlow/Declaration-Final.html

מניפסט כלכלת הרעיונות:

http://www.eff.org/~barlow/EconomyOfIdeas.html

נאורה שם-שאול

קפטן שלום! ברצוני להיפטר מהמחשב הנישא שלי (בעבור תשלום, כמובן). היכן אוכל לפרסם זאת ברשת?
ערן

הקפטן משיב: לפני הכל פרסם מודעה בשתי קבוצות הדיון הבאות: israel.lists.il-ads ו-israel.lists.il-board, שם מתנהל מסחר עירני סביב השעון. בנוסף, תוכל לפרסם הודעה באחד מהלוחות הקיימים ברשת. כמעט כל אינדקס עברי מתחיל מתכבד בלוח. כמה דוגמאות:
הלוח של וואלה

http://www.walla.co.il/classifieds

הלוח של דפי רשת

http://www.lp.co.il/lp/computers.asp

מעין "לוח על" שיאתר בעבורך את כל הלוחות בהם מתפרסם המוצר אותו אתה מבקש לקנות למכור

http://www.grinberg.org/classes/computer.html

קפטן שלום! שמעתי שיש תוכנה המאפשרת לי לראות על מפה גיאוגרפית את נתיב החיבורים שלי לסרברים שונים.
שי.

הקפטן משיב: אכן יש תוכנה כזאת והיא [illegible] את "GeoBoy". ניתן להוריד אותה ב-

http://www.ndg.com.au/download

קפטן שלום! אני משתוקקת לרכוש את המשחק Fin Fin, ואין להשיגו בישראל. מה לעשות?
מיכל

הקפטן משיב: לפנות ל-Cyberian Outpost ב-

http://srch.outpost.com/search/proddesc.cfm?item=24306

בעבור 45 דולר יינתן לך מבוקשך.

*קפטן יקר! מה זה **DVD** ואיפה אפשר לקנות כותרים (משחקים, סרטים, תוכנות וכד') על **DVD**?*
נון

הקפטן משיב: ה-DVD (Digital Video Disc) הוא תקן אחסון דיגיטלי חדש יחסית, שאמור להחליף את ה-CD-ROM. מדובר בתקליטור קטן יותר בממדיו, המסוגל להכיל 4.7 ג'יגה בייט ובגרסה המתקדמת 17 ג'יגה בייט. הוא מצוי בשימוש בעיקר לצורך אחסון סרטי וידאו באורך מלא ובאיכות דיגיטלית. כדי לקרוא DVD דרוש כונן מיוחד. כונן זה יודע לקרוא גם תקליטורים רגילים. ה-DVD-RAM הוא צורב דוגמת ה-CDRW, וכבר ניתן לרכוש אותו בחו"ל. מוצר זה עומד לבצע מהפכה בתחום הגיבוי, שכן הוא מאפשר לבצע גיבוי מלא לדיסק על גבי CD בודד.

כונן DVD לקריאה בלבד ניתן לרכוש באקסלנט (http://www.exlmarket.co.il) או בצ'יפ (www.chip.co.il). כותרי DVD (סרטים בעיקר) ניתן להזמין במגוון אתרים. להלן שניים: VideoLady ו-BlockBusters.

http://www.videolady.com/DVD.html

http://www.blockbuster.com/video/url.tin?page=/video/dvd

קפטן שלום! איפה אני יכול למצוא אקורדים לשירים של אירוסמית?
נדב

"האהבה היא מעלית", מזמזם הקפטן. בבקשה: גש לארכיב של OLGA (OnLine Guitar Archive). הקש Aerosmith ותקבל רשימה נאה של שירים, תווים ואקורדים:

http://www.olga.net/songwrapper/archiveframe.html

להקת אירוסמית נרגעת, לנדב

קפטן שלום! היכן אני יכול למצוא מרחקי דרך בין ערים בעולם בכלל ובאירופה בפרט?
אורן

הקפטן משיב: מרחקים של מעוף עורב (כן, עורב) בין כל שתי ערים (גדולות) על פני הגלובוס:

http://www.indo.com/cgi-bin/dist

ובתוך אירופה, מרחקי דרך כולל הוראות נהיגה ומפה.

http://www.euroshell.com/base_routeue.html

*היי קפטן, אני מחפשת תוכנה שמחפשת קבצים באתרי **FTP** שונים.*
גילת

הקפטן משיב: תוכלי להסתייע בשתי תוכנות, שהקפטן חיפש כדי שאת תוכלי להפסיק לחפש תוכנות שמחפשות fpArchie ו-FTP Wolf.

ftp://ftp.cdrom.com/pub/simtelnet/win95/inet/fpar09b1.zip

http://msw.simplenet.com/bin/fwolf201.exe

*שלום רב, תהיתי אם תוכל לעזור לי בבניית אתר בכלל ואתר בעברית בפרט. באיזו תוכנה מומלץ להשתמש, כיצד ניתן לכתוב אתר בעברית שהצפייה בו תתאפשר הן באמצעות **Communicator** והן באמצעות **Explorer**?*
בתודה מראש, נועם רוזן.

הקפטן משיב: נפתח בהסתייגות: אם קיימת הסכמה לגבי התוכנות לבניית אתרים – הרי זו הקביעה שכולן לא ממש עושות את העבודה עד הסוף, ובסופו של דבר אין כמו לכתוב ישירות את קוד ה-HTML. אז נכון שכדי לפרסם דף או שניים ברשת אין טעם בלימוד השפה הנ"ל, אבל חשוב לדעת שלתוכנות אלו יש מגבלות רבות. ה-Composer של Netscape המופץ חינם ביחד עם הדפדפן של Netscape הוא כלי פשוט וקל ללימוד כל עוד לא מדובר באתר גדול מדי.

לקפטן שמורה פינה חמה בלב ל-Homesite, המתאימה במיוחד למי שרוצה להשתמש ב-HTML נקי, אך רוצה לעשות זאת בסטייל.

http://www.allaire.com/products/HOMESITE

ה-Microsoft FrontPage (http://www.microsoft.com/frontpage) היא תוכנה "כבדה" מעט יותר, שמאפשרת בניית אתרים גדולים וניהולם. ולבסוף, למי שזקוק לתוכנה לבנייה וניהול של אתרים "רציניים" (ועדיין מתעקש לא ללמוד HTML), נציע את Object Fusion Net.

http://www.netobjects.com/products/html/nof3.html

כעת לא נותר לנו אלא לטפל בבעיית העברית. גם פה הסתייגות: כפי שנראים הדברים כרגע, עדיין אין תחליף לעברית בפורמט הוויזואלי. בעבור בונה האתר, המשמעות היא שבירת השורות בעברית לאורך הרצוי וכתיבתן בכתב ראי. תוכנה המבצעת זאת באלגנטיות היא Htmlflip.

http://members.tripod.com/~Alon_A/linkage.html

בכדי להבטיח צפייה נאותה בכל הדפדפנים, יש להוסיף את השורה הבאה לכל דף:

–Type" content="text/html; charset=iso–8859–8>
meta http–equiv="Content

טיפ השבוע

ניתן להחביא את תפריט המשימות (וכפתור ההתחל) על ידי הקשה על הכפתור הימני מעל לתפריט במקום בו אין כפתור משימה, והקשה על Properties. בחירה ב-Auto Hide ו-OK תגרום להסתרת התפריט ולהופעתו רק עם גרירת העכבר לתחתית המסך. הסנטימטר הנוסף הזה יעשה נפלאות לניצולת המסך שלכם.

סדר הוא לא בהכרח תוצאה של חוקים

כסטודנט לתואר שני באנתרופולוגיה פיסית בשנות ה־70, בילה דויד פוסט שנתיים בקניה וצפה בהרגלי האכילה של קופי בבון צהובים. זמן קצר אחרי שקיבל תואר דוקטור מאוניברסיטת ייל, הפנה פוסט את גבו לאבולוציה ונרשם לבית ספר למשפטים. אבל חוק הג'ונגל התברר כחזק מדי מכדי להתנגד לו. בגלגול הנוכחי שלו כפרופ' למשפטים באוניברסיטת טמפל, ושותף לייסוד המכון למשפט בסייברספייס (http://www.cli.org/), פוסט מיישם את הידע שלו במערכות מורכבות – במרחבים הפראיים של הסייברספייס. ה"WIRED" שאל אותו כמה שאלות.

המיטב של WIRED

בקריירה שלך נדדת מאנתרופולוגיה פיסית לפרטיות אלקטרונית. מהי החוליה החסרה?

פוסט: "חשיבה על קהילות כמערכות שלטון, כגון מערכות גנטיות או מערכות אקולוגיות, מכריחה אותך להביא בחשבון את השפעות האדוות הנוצרות על ידי החוק. ביולוגים אינם יכולים לומר במדויק: "הגבירו את הטמפרטורה בכמה מעלות, מקקים יגדלו, וכך יהיו יותר ציפורים חקייניות", ואז מזון אחר של ציפורים חקייניות עלול להיעלם. קח לדוגמה את חוק זכויות היוצרים; הוצאה אל מחוץ לחוק של טכנולוגיות נגד רמאויות תשנה את התמריצים של אמנים, שיגיבו בדרכים לא צפויות, אלה ישפיעו על אנשים אחרים וכך הלאה. זהו האופי של מערכת מקושרת, בביולוגיה, חוק וחברה בכלל. תחומי מחקר קשורים – ביולוגיה אבולוציונית, מיקרו־כלכלה, תיאורית המשחק, טרגדיות המוניות – מתחילים לחבור יחד למחקר כללי שבודק כיצד פועלות מערכות מורכבות.

זה נשמע קצת כמו אדוארד או.ווילסון (ראו קפטן אינטרנט, גיליון מס' 62). האם אתה מטיף לסוציוביולוגיה?

"לא. ביולוגיה מלמדת אותנו הרבה – ברמה הגבוהה של מערכות. אבל התנהגות חברתית אינה פונקציה של ביולוגיה של יחידים. אי אפשר להבין התנהגות של קן נמלים על ידי הבנת הביולוגיה של נמלה בודדת".

אבל האם אנחנו יכולים להסתכל על העולם הטבעי כדי לפתור בעיות של מדיניות?

"ראה את היישומים הרחבים של הרעיון של תיאורטיקן המורכבות סטיוארט קאופמן על "הטלאה" (פירוק מערכת ליחידות בעלות אופטימיזציה עצמית). מומחה משפטי מבחין במהרה במקבילות לרעיון שלנו של פדרליזם: כולם תמיד משחקים משחק רב־שכבתי מורכב עם כל תחום שיפוט אחר – ערים בתוך מדינות, מדינות בתוך איגוד, ומחפשים את הקונפיגורציה הטובה ביותר בשבילם. המערכת פועלת בצורה מיטבית כשיש מעט, אבל לא יותר מדי, גלישה של נזקים מקבוצה אחת לשנייה. להשתין על שכנך יכול למעשה לעזור למערכת כולה.

להשתין על שכנך?

"אם מידע אינו עובר מקבוצה אחת לשנייה, הטלאים אינם נהנים מהיתרונות של המערכת הרחבה. כשכולם מנסים לפתור בעיות שגולשות מתחומי שיפוט אחרים, זה מסיט את המערכת כולה, אולי לפסגה גבוהה יותר בנוף הכושר".

למה כוונתך במושג "נוף כושר"?

"מרכיבים בודדים במערכת כלשהי יכולים להיות בקונפיגרציות שונות, ואפשר למדוד את ה"כושר" של כל אחד מהם כנגד כל קריטריון, לדוגמה סך כל האושר. כל שינוי מניע את המערכת למקום אחר כלשהו על עקומת הכושר: חלק יוצר עלייה, חלק שקעים. אם תחתוך את רגליהם של כל העובדים, המערכת בוודאי תסתיים בשקיעה. החלק הקשה הוא למצוא את הקונפיגורציות שיוצרות את העליות – רווחה חברתית, במקרה של מדיניות ציבורית, או מקקים טובים יותר, במקרה של אבולוציה. אבולוציה היא אלגוריתם חיפוש כדי למצוא מצבים גבוהים יותר ויותר על נוף הכושר".

כיצד אנחנו מגיעים לפסגות גבוהות יותר?

"דבר אחד שאינך רוצה במערכת אבולוציונית הוא להקפיא פתרונות במקום, לדוגמה הדחיפה ליצור קבוצה אחידה של חוקי זכויות יוצרים. אתה רוצה לשמר את הדחיפות והמשיכות של הרב־גוניות, לשמור על הפינות בחוק למקקים שונים, כדי שהמערכת תוכל להמשיך לפרוח כשהתנאים משתנים. לפני כמה שנים בני אדם דיברו על ענייני זכויות יוצרים כשמורידים חומר מאתרים באינטרנט; זה הפך לסלע מחלוקת, מפני שהאינטרנט הפך לחלק מהנוף, כגון חום או אור השמש, ואנשים מסתגלים אליו. הצלחה במובן אבולוציוני היא סתגלנות וגמישות".

אבל החוק זוחל כל כך.

"במשך 400 שנים, גיאוגרפיה היתה במרכז החשיבה שלנו על חוק ככלי לשליטה חברתית. כעת, כשאיבדנו את הכבלים והעוגנים שלנו בעולם הצף של הסייברספייס, אנחנו צריכים להשתמש בתיאוריית המורכבות כדי לפתור בעיות משפטיות חדשות ולהמציא מחדש צורות פרימיטיוויות של חקיקה גיאוגרפית.

המאבקים על שמות הדומיין נראים כמו התיישבות חקלאית. בימי הביניים היה "חוק הסוחר", גוף של מנהגים מסחריים שהתפתחו מהמסד ועד הטפחות במשך הזמן והתפשטו ממרכז מסחרי אחד למשנהו. אם נלך לאחור אפילו עוד יותר, דתות הן דוגמאות מוקדמות מאוד של מערכות חקיקה גיאוגרפיות. תאגידים הפכו למוסדות דומים; יש להם כללים פנימיים משלהם, מדיניות ותרבויות שאינן בהכרח קשורות לאזור גיאוגרפי כלשהו. קיומם של סוגי מבנים אלה אינו חידוש, החידוש הוא שהם הפכו לשחקנים ראשיים בדיון הזה על מדיניות".

מה קורה כשמישהו מאוד גדול נמצא בראש שרשרת המזון?

"קח לדוגמה את מיקרוסופט. האם היא מכחישה את צמיחתה של יצירתיות שתאפשר למערכת להתפתח במשך הזמן? זו בדיוק הסיבה לכך שמשרד המשפטים זז. אבל עם דברים כמו דואר זבל (spam), היכן שהנזק קטן באופן יחסי, עלינו לאפשר לבני אדם למצוא פתרונות מגוונים משלהם. מקקים שרואים כיצד אוכלים מקקים אחרים, יכולים להפיק מכך מידע בעל ערך כיצד הם לא ייאכלו, וזה גורם להם להיות מקקים טובים וחזקים יותר.

חוק הפרימיטיווי המודרני?

"הסייברספייס הוא יותר כמו הטבע מאשר כל דבר אחר שנתקלנו בו זה זמן רב. כפי שפרופ' שלי לאנתרופולוגיה ציין, אם היינו חיים בעולם שהכיל רק את הצבע אדום, לא רק שלא היינו מבינים מהו כחול, אבל גם לא ממש היינו מבינים מהו אדום. הסייברספייס מאפשר לנו להבין צבע חדש, ממש כפי שיישוב העולם החדש סיפק לתיאורתיקנים הזדמנות לבחון כיצד תיראה החברה ללא שליט".

אז העתיד הוא מקק אוכל מקק?

"לעתים, כדי להגיע מנקודה אחת לשנייה, עליך לרדת תחילה. הנטייה שלנו היא פשוט להיפטר מהרעים, פשוט להרוג את כל היתושים. אבל אז כל הציפורים היפות מתות. מערכות מורכבות מוצאות דרך להסתגל. עלינו לאפשר לסייברספייס להפוך לג'ונגל גדול יותר – לתת לו לצמוח בפראות לפני שנתחיל לקצץ בקצוות. לא נקבל סדר מחוקים בלבד".

אבל הם עובדים בשבילכם

האם הפחד מטכנולוגיה חדשה חזק יותר מהגיון פשוט? באקו"ם כנראה שכן. תגובה

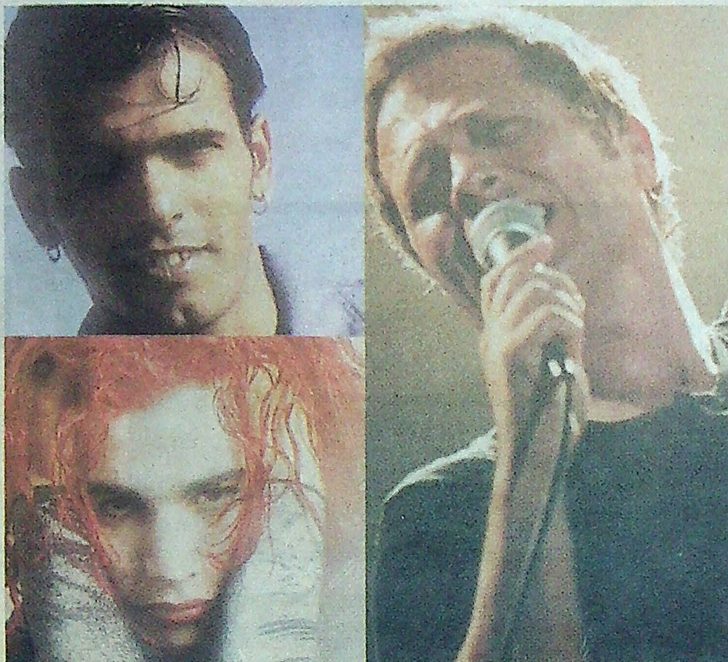
בדרו"ח אמין האחרון (קפטן אינטרנט מס' 78) דווח על מקרה בו אקו"ם, החברה האחראית על שמירת זכויות היוצרים של מוזיקאים בארץ, רודפת אחר אתר פרטי, לא-רווחי, אשר משמיע מוסיקה ללא אישור. במקרה המדובר נעשה שימוש בקובצי MIDI בתור מנגינת רקע באתר. אקו"ם דרשה מבעל האתר לשלם סכום שנתי של מאות דולרים עבור הזכות להשתמש בשירים. במקרים דומים בעבר נסגרו אתרים שהכילו קובצי MIDI או מילים של שירים.

מבחינה חוקית, אין כל ספק: בעל האתר הפר חוקי זכויות יוצרים, ואקו"ם רשאית לדרוש תשלום תמלוגים עבור השמעת השירים. אך השאלה היא, מה מפסידה אקו"ם מפרסום שירים באינטרנט, ומה היא יכולה להרוויח: כלומר, האם ההתנהגות של אקו"ם כדאית.

קובצי MIDI מכילים תוים בלבד. המנגינה מסונתזת על המחשב תוך כדי השמעתה, ובדרך כלל דומה יותר לזמזום של השיר מאשר למנגינה המקורית. הקובץ אינו מכיל את מילות השיר, אלא רק את הנעימה. כלומר, מדובר בקובץ שנופל מאיכות השיר המקורי בכמה סדרי גודל.

לכן, קובץ MIDI אינו גורע כלל מהכנסותיה של אקו"ם ממכירת דיסקים. מי שאוהב את השיר לא יסתפק בנגינת האורגן. הוא אולי ייהנה לשמוע את השיר באינטרנט, אבל שמיעת השיר רק תזכיר לו לעבור בחנות המוסיקה הקרובה ולקנות את הדיסק.

עובדה זו מקובלת על מרבית ארגוני המוסיקאים בעולם, אבל אקו"ם כנראה עוד לא הבינה זאת. ברחבי האינטרנט ישנם אתרי מעריצים רבים ללהקות לוע[illegible] אשר שמים באתרים שלהם תמונות של דיסקים, מילים של שירים, קובצי MIDI, אפילו אקורדים לניגון השיר על גיטרה. עבור חובבי המוסיקה זוהי דרך לספר לעולם על מושא הערצתם.

ברור שבאופן טכני מדובר בעבירה על חוקי זכויות יוצרים. אבל למעשה אתרי המעריצים האלה רק עוזרים לאמן: הם מפרסמים אותו, מפרגנים לו, מאפשרים לאחרים לקבל עוד פרטים על המוסיקה שלו.

כמות המידע היא כזו, שאפשר למצוא פרטים של שירים לועזיים מתוך משפט או שניים המופיעים בהם, רק על ידי הקלדתם לתוך מנוע חיפוש. אין דרך טובה מזו לקבל מידע על שיר ששמעתם ברדיו, וכמובן שזהו השלב הראשון לפני ההליכה לחנות לקניית הדיסק. כלומר, אתרי המעריצים לא רק שאינם פוגעים בהכנסות האמנים, הם גם מאפשרים לאמן להגיע ליותר אנשים.

אבל נסו למצוא באינטרנט שיר של אביב גפן, או אייל גולן, או שלמה ארצי. רוב הסיכויים שלא תמצאו דבר. והסיבה היא המדיניות של אקו"ם, שאינה מאפשרת סתם כך להקים אתר עם מידע על שירים ישראליים.

נותר רק לשאול את אקו"ם: למה לסגור אתרים פרטיים, לא מזיקים, שמפרסמים חינם את המוסיקה שאתם מנסים למכור? האם אקו"ם באמת זקוקה ל-300 דולר מאדם שהקים אתר הערצה ללהקה האהובה עליו? האם באמת מצפים מאדם פרטי שמקים אתר בגאוסיטיס לשלם סכום כזה? או האם הפחד מטכנולוגיה חדשה חזק יותר מהגיון פשוט?

בטווח הארוך כל זה לא ישנה, כי אם מישהו באמת רוצה לפרסם משהו באינטרנט, שום דבר לא יכול לעצור אותו. אבל בינתיים לא רק אקו"ם מפסידה, אלא בעיקר חובבי המוסיקה הישראלית.

צביקה בן-חיים

http://www.technion.ac.il/~zvikabh

הכותב הוא סטודנט לתואר ראשון בהנדסת חשמל בטכניון

עדיעת הגולשים

אתר הקפטן: http://www.haaretz.co.il/captain

בעקבות סטרלינג

בימים של דואר אלקטרוני, פקסים, צ'טים בזמן אמת והעברת קבצים לירח בתוך שניות, נדמה שעברו מאות שנים מאז היה המכתב אמצעי התקשרות בלעדי, ועיתון צהריים יצא לאור אחרי ארוחת הבוקר. מוזיאון אמצעי התקשורת המתים מוקדש כולו לאותם אמצעי תקשורת שאינם כבר בשימוש, ושהוחלפו במרכז ההוויה האנושית על ידי דגמים מתקדמים ודיגיטליים מהם.

בפתח האתר יושב השלד של הכלב המפורסם מהלוגו של His Master's Voice, ותחתיו אין־ספור קישורים לאתרים מעניינים באותו עניין. האתר מבוסס על רעיון של הסופר ברוס סטרלינג, שפירסם בעבר בקשה ברשת לסייע לו בהכנת ארכיון. קבוצת תלמידים מבית הספר לקולנוע ומולטימדיה בוונקובר, קנדה, נענתה לאתגר, בנתה אתר מרהיב ואף הרכיבה רשימה מרוכזת של פריטים לטובת אספנים המעוניינים לרכוש את המכשירים והמזכרות המתוארים באתר.

http://griffin.multimedia.edu/~deadmedia

בעקבות הזמן האבוד

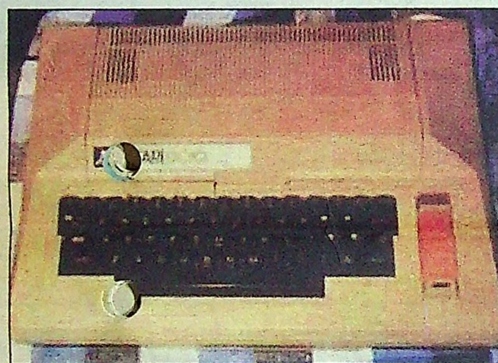
כל מה שאפשר לרצות לדעת על התפתחותם של אמצעי תקשורת שונים, אפשר למצוא באתר המוקדש להיסטוריה של המדיה, המכיל גם אופציית חיפוש לפי מלות מפתח. כמו כן, הוא מאפשר למצוא מאמרים על עיתונים ישנים, מכשירים מלפני עידן הטלפון ועוד. האתר ערוך בצורה נאה וקלה להתמצאות.

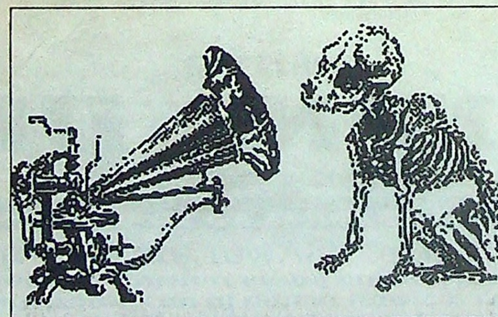
http://www.mediahistory.com

בעקבות שבבי הסיליקון

מי שמבלה את חייו בתסכול, משום שרגע אחרי רכישת הציוד שלו יצא השוקה ציוד משוכלל וזול פי כמה, ימצא נחמה ב"מוזיאון המחשבים שאבד עליהם הכלח". למרות שהמחשב הראשון נבנה בבריטניה, המוזיאון נמצא בארה"ב, ומכיל תמונות של דגמי מחשבים מכל הגדלים והסוגים, שרובם מסוגלים לעשות פחות

ממליונית מאלה המצויים כיום כמעט על כל שולחן. המוצגים שייכים לאוספים פרטיים ולאוניברסיטאות שונות. באתר אפשר למצוא הדרכה בסיסית למתעניינים במחשבים ובעתיקות, קו עזרה ומחשבי אמסטרד נושנים, אפל מקינטושים חלשלושים, וכן מחשבים אישיים שונים שהלכו לעולמם ומשום מה עדיין לא נקברו כראוי.

http://www.ncsc.dni.us/fun/user/tcc/cmuseum/define.htm

מילון

עמוד התחלה Start Page עמוד האינטרנט שהדפדפן מעלה מיד עם ההתחברות לרשת. נטסקייפ ואקספלורר מכוונים מראש להעלות את עמודי הבית של נטסקייפ ומיקרוסופט בהתאמה, אבל בשניהם אפשר לבחור במקום זאת את העמוד שמבקרים בתכיפות.

זכרון מטמון (Cache) קבצים שהדפדפן שומר באופן זמני, כדי לחסוך זמן בעת ביקורים חוזרים באותם עמודי אינטרנט. קבצים הנשמרים על הכונן הקשיח יחכו שם לגלישה הבאה, ואלה הנשמרים בזיכרון יימחקו עם כיבוי הדפדפן.

מצעד

עשרת אתרי הילדים הפופולאריים ברשת, על פי:

http://www.netsefer.co.il

- http://www.web21.com
- http://www.disney.com
- http://www.discovery.com
- http://www.marlo.com
- http://www.ozemail.com.au
- http://www.headbone.com
- http://www.sega.com
- http://www.yahooligans.com
- http://www.nintendo.com
- http://www.bonus.com
- http://www.lego.com

ויסקי בסקוטלנד, קזינו בטורקיה ומסע לאיים הקיקלדים. "רואים עולם" הוא דר־ירחון לענייני נסיעות, טיולים, נופש ובילוי. לא אתר מפואר במיוחד מבחינה חזותית, אבל בעלי האתר עשו בחוכמה ומציעים תמונות מוקטנות (thumbnails) באתר, מה שגורם לו להגיב מהר ולעניין.

http://www.netravel.co.il/roimolam

עוד חופשה. "וויק אנד" הוא המדריך המלא לתכנון חופשה מושלמת. אתר נאה ביותר מבחינה ויזואלית, ומלא בתוכן (בעיקר מספרי טלפונים).

http://www.weekend.co.il

מחמם לב. באתר של מרכז רפואי שניידר לילדים, שלפני שבועיים אירגן לילדים צ'ט עם מנחי ערוץ הילדים, אפשר לשלוח מכתבי עידוד לילדים המאושפזים. אתר מחמם לב, ובשלוש שפות.

http://www.scmci.org.il

אתר הסתדרות המורים באינטרנט מציע מידע למורים בעניינים שונים, כגון השתלמויות, זכויות, וכן קישורים לאתרי חינוך נוספים בארץ ובעולם.

http://www.itu.org.il

חיסכון של אלפי דולרים בשנה למגדלי דבורים מקצועיים, כך מבטיחים אנשי בי־גארד, אתר מסחרי המציג פיתוח חדש של אביזרי עזר לכוורנים מתוחכמים.

http://www.bee-guard.co.il

עם הספר, בדרכו חזרה לבית הספר, ישמח לשמוע על פתיחת חנות וירטואלית לספרי לימוד, המוכרת גם ציוד משרדי וכלי כתיבה. המשלוחים בחינם.

http://www.netsefer.co.il

אתר השבוע

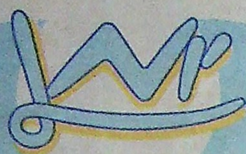
"אין אמנות שהיא גרועה מספיק כדי להתעלם ממנה", זו סיסמתו של המוזיאון לאמנות גרועה בבוסטון, ארה"ב, שיש לו אתר משובח.

במוזיאון ניתן לצפות בתערוכה רחבת ידיים של יצירות כעורות במיוחד, קיטש בצד סתם חוסר כישרון, קלישאות אסתטיות איומות ועוד אוצרות, שנתרמו למוזיאון או התגלגלו אליו בעקבות חיטוטים של האוצרת הראשית, גברת וילסון, במכירות חיסול, מרתפי כנסיות ובתים של אנשים סרי טעם.

הערות האוצרת, המאמרים בעלון המוזיאון ומבחר המתנות בחנות המזכרות שלו, מעידים כי המקום לוקח את עצמו ברצינות ולא נולד כדי להציק ליוצרים כושלים. הביקור במוזיאון, למרות רצינות יוצריו, הוא יותר שעשוע מחוויה אמנותית של ממש.

http://www.glyphs.com/moba

בהכנת המדור השתתפו עידו דב ודפנה לויינוביץ

יום שלישי, 8.9

02:00 החלמה מטראומות ילדות, צ'ט בהנחיית מומחים.

http://talkcity.com/

04:00 שיחת ועידה על סרטי אימה.

http://edrive.com/community

15:00 צ'ט עם מגיש הספורט הבריטי ג'ימי היל.

http://www.beeb.com

רביעי, 9.9

05:00 צ'ט עם הסופר האמריקאי קינקי פרידמן.

http://www.barnesandnoble.com

19:30 צ'ט עם הקומיקאי, הסופר והמחזאי הבריטי בן אלטון, לרגל צאת ספרו החדש.

http://www.beeb.com

חמישי, 10.9

04:00 צ'ט עם הסופרת האמריקאית פיי קלרמן, על ספרה המצליח "מוסיקת הירח".

http://www.barnesandnoble.com

שישי, 11.9

05:00 צ'ט עם הסופר קארל היאסן על ספרו החדש "מוות בסין".

http://www.barnesandnoble.com

שבת, 12.9

04:30 הופעה חיה מניו יורק של באוהאוס, המתאחדים אחרי 10 שנות פירוד.

http://www.liveconcerts.com

07:00 צ'ט עם הסופר הבריטי פי ג'י אורורק.

http://www.barnesandnoble.com

07:00 בומבוקס, תחרות בינלאומית לתקליטנים.

http://www.boombox.net

ראשון, 13.9

דיווחים חיים לאורך היום כולו ממשלחת חובבי הרפתקאות שיצאה לניו זילנד כדי להתנסות בקפיצות בנג'י, ראפטינג בנהרות גועשים, גלישה על סנובורד ועוד.

http://design.stockport.ac.uk/dan/nz/index.html

שני, 14.9

14:05 יומן הכספים והכלכלה של הבי.בי.סי.

http://www.bbc.co.uk/worldservice/worldbusinessreport

בוריס ילצין

נשיא רוסיה, בוריס ניקולייביץ' ילצין, נולד בראשון לפברואר 1931 בכפר בוטקה, מדינת סרדלובסק, ברית המועצות לשעבר. כשהיה בן שלוש, נאסר אביו על ידי המשטרה הסוביטית לאחר שהוחשד כאנטי קומוניסט. לאחר שלוש שנות עבודה ב"מחנה עבודה סטאלין" חזר האב אל חיק משפחתו, אך התקשה לפרנס את ילדיו.

בגיל 11 איבד ילצין שתיים מאצבעות ידו השמאלית, כששיחק עם עוד שני חברים בנשק שמצא. ילצין זכור כתלמיד מבריק שסיים בהצטיינות את לימודיו הגבוהים כמהנדס בנייה. הוא התחתן עם אהובתו מימי לימודיו נאניה, לה הוא נשוי עד היום. לזוג שתי בנות.

בשנת 55' החל לעבוד כמהנדס בניין. בתחילת שנות השישים קודם ילצין ונהפך למהנדס ראשי, ותחת שרביטו הוקמו פרויקטי בנייה גדולים וחשובים. את חייו הפוליטיים החל בגיל שלושים, עם הצטרפותו למפלגה הקומוניסטית בארצו. אחת המשימות הראשונות שקיבל מהקרמלין היה להרוס את הבניין בו הוצא להורג הצאר ניקולאי השני ובני משפחתו. ילצין ביצע את המשימה ביעילות. עד 85' מילא ילצין שלל תפקידים פוליטיים. בשנה זו עבר למוסקווה, שם ניהל את המטה הארצי לבנייה.

ב-90' נבחר לדובר התנועה הסוציאליסטית, ובאוגוסט אותה שנה הריץ ביחד עם גורבצ'וב את התוכנית הכלכלית שהביאה להפלת המשטר הקומוניסטי, וכן לסיומה של המלחמה הקרה. לאחר ההפיכה התפטר גורבצ'וב וילצין ירש את מקומו.

בעולם משחקי המחשב, ילצין כבר תפס מקום טוב. לפני חצי שנה יצא לאור משחק מחשב שהתבסס על סיטואציה בה הוא מת באופן פתאומי. המשחק "פוליטיקה" (קפטן אינטרנט, גיליון 63), על פי רומן של הסופר הנודע טום קלנסי, הצליח לחזות חלקית את עתידה של המעצמה המזרח אירופית. המשחק מתחיל בידיעה על מותו הפתאומי של ילצין ועל השחקן הוטלה המשימה להציל את רוסיה מהפיכה ולהחזיר את הסדר על כנו.

במאי השנה התוודע ילצין בפעם הראשונה לרשת האינטרנט, כשקיים במשך 30 דקות שיחה באתר האינטרנט של MSNBC. בשיחה נשאל בעיקר על מצב בריאותו ודעתו על נשק גרעיני. ילצין ציין בשיחה עד כמה הוא שונא עשן סיגריות והתוודה, כי מעולם לא הכניס סיגריה לפיו. לגבי מערכת יחסיו עם מנהיג רוסיה הקודם, מיכאל גורבצ'וב, אמר: "אתמול חשבתי עליו הרבה, היום איני חושב עליו כלל".

לפי אלטה ויסטה, מוזכר שמו של בוריס ילצין 22,624 פעמים בווב, ועוד 3,206 פעמים בקבוצות הדיון. השוואה לעמיתיו הפוליטיים: נשיא צרפת נהנה מ-15,363 אזכורים, ראש ממשלת בריטניה זוכה ל-25,573 אזכורים וקלינטון לוקח את כל הקופה עם 138,635 אזכורים.

ואפרופו קלינטון, בקבוצת הדיון alt.current–events.clinton.whitewater מחליפים הגולשים בדיחות על מצבם הרעוע של שני המנהיגים. בדיחה לדוגמה: בוועידת הפסגה האחרונה בין ילצין לקלינטון, פנה ילצין לקלינטון בהצעה: "אם תפסיק להתעסק עם בחורות, אני אפסיק לשתות". קליטון בתגובה: "אני מסכים! בוא נשתה לכבוד זה!".

- http://www.msnbc.com/news/164886.asp
- http://www.taxpolicy.com/yeltsin.htm
- http://www.nns.ru/e-elects/e-persons/eltzin.html
- הראיון: http://art-org.com/ri-bulletins/ri-763i.htm
- המשחק: http://comedycentral.com/games/boris.shtml

בר * להבי * קורן

נל"ין זה עסק למומחים נקודה.

מבצע חגים
חודש ראשון חינם*!

פתרונות עסקיים החל מ- $99 לחודש

חבר נקודה לנקודה, והעסק שלך יטוס באינטרנט

ויש עוד כמה נקודות:

- אתה מקבל ייעוץ ותמיכה שוטפת מאנשי המקצוע הטובים בישראל, מומחים המתמחים בתקשורת נל"ין לאינטרנט.
- אתה נהנה מהאינטרנט המהיר ביותר שיש ומהתאמה מלאה ומדוייקת לדרישות המיוחדות של העסק שלך.
- אתה מתחבר לטכנולוגיות המתקדמות ביותר בתחום הנל"ין.
- אתה נהנה ממחירים בלעדיים - המשתלמים ביותר בתחום הנל"ין.
- הדרכה מקצועית ואישית במשרדך על ידי המומחים של ג'ון ברייס הדרכה.

חייג עכשיו למומחים של אינטרנט נל"ין: 1-800-200-250.

אינטרנט נל"ין

מקבוצת יורוקום ואינטרנט זהב www.internet-nalan.net

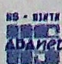
יורוקום **1-800-200-250** (-: אינטרנט זהב להתחבר לעולם טוב יותר

מפיצים מורשים:

* המבצע בתוקף עד ה-15.10.98